

Юханнен берильген Инджиль

Энъ къадимий риваетлерге коре Юханны Инджильнинъ дёртюнджи къысмынынъ муэллифи деп саялар. Бу китап биринджи асырнынъ 90-95 сенелерине къадар, Юхан Эфес шеэринде яшагъан ве чалышкъан вакъытта язылгъан. Шу вакъытта Исанынъ олюми ве тирилювинден сонъ чокъ йыллар кечти.

Юхан, Матта киби, Исанынъ даимий ёлдашы эди. Иса Фелестин кой ве шеэрлеринде рухий хызмет эткенде, Юхан Онынъ пешинден юре эди.

Юхан озюне бир макъсат къоя: эвель язылгъан китапларда етишмеген малюматны ерине кетирмек ве сонъки вакъытта пейда олгъан инанмазлыкъларгъа къаршы иманлыларнынъ къолуна кучлю бир сила бермек. Кириш сёзюнде, олып кечкен вакъиаларнынъ шааты Юхан, Исаны тек энъ улу адам киби дегиль де, эбедий яшагъан Мукъаддес Шахс, Алланынъ Огълу киби косътере. Муэллиф, Алланынъ Огълу Озюне ярыкъ, акъыкътат, акъыкый Чобан, аят, сув ве омюр отъмеги, деген кочъме маналы сёзлерини сайлап алгъан. Исанынъ эр бир адамгъа — эм шегиртлерине, эм ят адамларгъа — буюк дикъкъат айыргъаны, Юхан ичюн пек эмиетли эди.

Юхан, озю язгъан Къуванчлы Хабер акъкъында айткъанда, бойле дей: «Шу исе, сиз Иса — Месих, Алланынъ Огълу олгъанына инанынъыз деп, ве инанып, Онынъ адындан аятны алынъыз деп, язылгъандыр» (20.31).

¹Башта Сѣз бар экен, ве Сѣз Алланен бирликте экен, ве Сѣзнинъ Озю — Алла экен. ²О башта Алланен бирликте экен. ³Эр бир шей Онынъ ярдымынен яратылгъан экен, ич бир яратылгъан шей Осыз яратылмагъан экен. ⁴Онда омюр бар экен, ве бу омюр инсанларгъа ярыкъ экен. ⁵Ярыкъ къаранлыкъта парылдай, къаранлыкъ исе ярыкъны къаплап оламагъан.

⁶Куньлернинъ биринде бир адам пейда олды. Оны Алла ёллагъан эди. Ады Ягъядыр. ⁷Ягъя, адамларнынъ эписи онынъ ярдымынен имангъа кельсин деп, ярыкъ акъкъында шаатлыкъ этмеге кельген эди. ⁸О озю ярыкъ дегиль эди, амма ярыкъ акъкъында шаатлыкъ этмек ичюн кельди. ⁹Адамларнынъ эписини ярыкълатаджакъ акъикъий ярыкъ исе дюнъягъа келеята эди.

¹⁰О энди дюнъяда бар эди, ве дюнъя Онынъ ярдымынен яратылгъан олса да, дюнъя Оны танымады. ¹¹О Озюнинъкилерине кельди, лякин Озюнинъкилери Оны къабул этмеді. ¹²Оны къабул эткенлерге исе, — адына иман эткенлернинъ эписине, — О, Алланынъ эвляды олмакъ чаресини берди. ¹³Олар не къарындан, не беденій истек ичюн, не акъайнынъ къарары ичюн догъдылар. Лякин олар Алладан догъды.

¹⁴ Сёз джан-тен олды ве бизим арамызда яшап башлады. Биз Онынъ шерефли ишлерини корьдик, Бабасынынъ бирден-бир Олгъанынынъ шерефли ишлерини. О, яхшылыкъкъа ве акъикъаткъа толу эди.

¹⁵ Ягъя О акъкъында шаатлыкъ эте ве кычырып айта эди:

— Мен: «Меним артымдан Келеяткъан менден буюк, чюнки О менден эвель бар эди», — дей эдим. Буны мен бу адам акъкъында айттым.

¹⁶ Онынъ ачыкъ кьоллулыгъындан биз эпимиз яхшы бахшышлар бир-бири артындан алдыкъ. ¹⁷ Чюнки Алла Озь Къануныны Мусанен берген эди, эйлигини ве акъикъатыны исе Иса Месихнен ачып косьтерди. ¹⁸ Ич кимсе ич бир вакъыт Алланы корьмеген; тек Бабасына энъ якъын, бирден-бир Алла, О, Озю Оны танытты.

¹⁹ Мына Ягъянынъ шаатлыгъы. Еудийлер Ерусалимден руханийлер ве левийлиерни ёллап, ондан:

— Сен кимсинъ? — деп сорадылар.

Ягъя джеваптан къачмады. О, ачыкъ-айдын айтты:

²⁰ — Мен Месих дегилим.

²¹ Сонъ олар ондан:

— Ойле олса, сен Ильяс оласынъмы? — деп сорадылар.

— Ёкъ, мен о дегилим! — деди о.

— Анавы Пейгъамберсинъми?*

— Ёкъ! — деп джевап берди о.

1.19-28

Матта 3.1-12;

Марк 1.2-8;

Лука 3.15-17.

* **1.21** Анавы Пейгъамбер — базы еудийлер, Месихнинъ келеджегини илян этеджек пейгъамбер пейда оладжагъына инана эдилер.

²² — Ахыр-сонъу, сен кимсинъ? Бизни ёллагъанлар-
гъа джевап бермек керекмиз. Сен озюнь акъкъынъда не
айтасынъ? — деп сорадылар.

²³ Ешя пейгъамбернинъ айткъаны киби, Ягъя шай
деди:

— «*Раббининъ кечеджек ёлуны тюм-тюз эти-
нъиз*», — деп сахрада сес къычыра». Мен бу сес олам.

²⁴ Ягъягъа ёлланылгъанларнынъ арасында фериселер
де бар эди. ²⁵ Олар Ягъядан:

— Эгер сен не Месих, не Ильяс, не Анавы Пейгъам-
бер олсанъ, не ичюн халкъны сувгъа батырып чыкъара-
сынъ? — деп сорадылар. ²⁶ Ягъя оларгъа джевап берип:

— Мен адамларны сувгъа батырып чыкъарам. Лякин
аранъызда сизлерге белли олмагъан Бириси бар. ²⁷ О,
меним артымдан келеята. Мен Онынъ аякъкъапынынъ
багъыны чезмеге биле ляйыкъ дегилим, — деди.

²⁸ Бу шейлер Бетания еринде, Иордан озенининъ
ялысында олды. Ягъя анда адамларны сувгъа батырып
чыкъара эди.

²⁹ Эртеси куню Ягъя Исанынъ якъынлашкъаныны
корип, шойле деди:

— Мына Алланынъ Къозусы! О, дюньянынъ гуна-
сыны Озюне ала. ³⁰ Мен: «Меним артымдан келеяткъан
Акъай менден буюк, чюнки О менден эвель бар эди», —
Онынъ акъкъында айта эдим. ³¹ Мен Оны танымай
эдим, лякин О, Исраильге ачылсын деп, мен адамларны
сувгъа батырып чыкъармагъа кельдим.

³² Сонъ Ягъя шойле шаатлыкъ берди:

— Мен корьдим ки, Рух коклерден гогерджин киби эн-
ди ве Онынъ устуне къонды. ³³ Мен Оны танымай эдим.

Лякин адамларны сувгъа батырып чыкъармакъ ичюн мени Ёллагъан: «Рух кимнинъ устуне энеяткъаныны корьсенъ, Мукъаддес Рухкъа Батырып Чыкъарыджы Одыр», — деген эди манъа. ³⁴Энди мен корьдим ве шаатлыкъ эттим: мына бу Адам — Алланынъ Огълудыр.

³⁵Эртеси куню Ягъя кене эки шегиртинен берабер шу ерде тура эди. ³⁶О, кечип кететкъан Исагъа дикъкъатнен бакъып:

— Мына бу Алланынъ Къозусыдыр! — деди.

³⁷Эки шегирт Ягъянынъ бу сёзлерини эшитип, Исанынъ артындан кеттилер. ³⁸Иса айланып, артындан кельгенлерни корьди ве олардан:

— Сизлерге не керек? — деп сорады.

— Равви, сен къаерде яшайсынъ? — деди олар.

(Равви — «Оджам» демектир.)

³⁹— Келип бакъынъыз, — деди Иса.

Саат дёрт къарарларында эди. Олар барып, Исанынъ яшагъан ерини корьди, ве шу куню олар Онен къалдылар.

⁴⁰Ягъянынъ Иса акъкъында айткъаныны эшиткен ве Онынъ артындан кельген эки акъайдан бири, Симон Пётрнынъ къардашы Андрей эди. ⁴¹О, биринджиден агъасы Симонны тапа да, онъа: «Биз Месихни таптыкъ», — дей. (Месих — «Христос» демектир.) ⁴²Андрей агъасыны Исанынъ алдына алып кельди. Иса онъа дикъкъатнен бакъып:

— Сен Юхан огълу Симонсынъ, энди адынъ Кифа оладжакъ, — деди. (Кифа* — «Пётр» демектир.)

---

* **1.42** *Кифа* — арамыларнынъ тилинде «Кифа», юнанджа «Петрос», «къая» демектир.

⁴³ Эртеси куню Иса Галилеягъа бармагъа истеди. О, Филипни тапып, онъа: «Айды, юр меннен!» — дей.

⁴⁴ Филип Бетсайда шеэринден, Андрей ве Пётр яшагъан еринден эди. ⁴⁵ Филип барып Натанельни тапа ве онъа:

— Биз Муса Къанунда, башкъа пейгъамберлер де язгъан адамны таптыкъ. О адам — Юсуф огълу назаретли Иса, — дей.

⁴⁶ — Назарет шеэринден яхшы бир шей чыкъар экенми? — деп сорай Натанель ондан.

— Барып озюнь бакъ! — деди онъа Филип.

⁴⁷ Иса, Натанельнинъ Онъа якъынлашкъаныны корип:

— Бакъынъыз, мына ич айнеджиликни бильмеген акъыкъый исаиллидир! — дей.

⁴⁸ Натанель Исадан:

— Сен мени къайдан билесинъ? — деп сорай.

— Филип сени чагъырмаздан эвель, Мен сени инджир тереги тубюнде олгъанынъны коръдим, — деп джевап берди Иса. ⁴⁹ О вакъыт Натанель:

— Равви, Сен Алланынъ Огълусынъ, Сен Исраильнинъ Падишасысынъ! — деди.

⁵⁰ Иса онъа джевап берип:

— Мен санъа: «Сени инджир тереги тубюнде коръдим», — дегеним ичюн инанасынъмы? Сен бундан да буюк ишлерни кореджексинъ! — деди.

⁵¹ Сонъ онъа:

— Сизлерге керчектен догърусыны айтам: коклернинъ ачылгъаныны ве Алла мелеклерининъ Инсан Огълуна тюшкенлерини ве Ондан котерильгенлерини кореджек-сиз, — деди.

¹Учюнджи куню Галилеянынъ Кана шеэрчигинде никях тою олды. Исанынъ анасы о ерде эди. ²Исанен шегиртлер де тойгъа чагъырылгъан эдилер. ³Шарап биткен сонъ, Исанынъ анасы Онъа:

— Оларда шарап къалмагъан, — дей. ⁴Иса онъа:

— Къадын, бу бизим ишимиз дегиль. Меним вакъыт-саатим даа кельмеди, — дей. ⁵О вакъыт анасы хызметчилерге:

— О, сизге не айтса, оны япынъыз, — дей.

⁶О ерде еудийлернинъ эялланув адети ичюн, эр бири секиз-он эки къопкъа* сув сыгъдыргъан алты дане таш савут бар эди.

⁷Иса хызметчилерге:

— Савутларны сувгъа толдурынъыз, — дей. Олар савутларны четлеринедже толдурдылар. ⁸Сонъ Иса оларгъа:

— Энди чомучлап алынъыз да, тойбашына алып барынъыз, — дей. Олар ойле де япты.

⁹Тойбашы, шарап олгъан сувны ичип бакъты. Шарап къайдан кельгенини о бильмей эди, тек сувны чекип кельген хызметчилер биле эди. Тойбашы киевни чагъырып, онъа:

¹⁰— Эр кес башта яхшы шарапны къоя, ве мусафирлер ичип тойгъан сонъ ярамайджа союны бере. Сен исе яхшы шарапны шу вакъыткъадже сакълап туткъансынъ! — дей.

---

* **2.6** Секиз-он эки къопкъа — юнанджа «2-3 метретес», я да къарарнен 80-120 литр.

¹¹ Иса буны Галилеянынъ Кана шеэрчигинде япты; бу шей Онынъ аджайип бельгилерининъ башы олды. Бойле О, Озь шуретини косътерди, ве шегиртлери Онъа иман эттилер.

¹² Бундан сонъ Иса, анасы, къардашлары ве шегиртлери Кафарнаум шеэрини кельдилер ве о ерде бир къач кунъ отурдылар.

¹³ Еудийлернинъ Песах Байрамы якъынлашкъаны ичюн, Иса Ерусалим шеэрини кетти. ¹⁴ Алланынъ Сарайы азбарына киргенинен, бугъалар, къойлар,

2.13-22

Матта 21.12-13;

Марк 11.15-17;

Лука 19.45-46.

гогерджинлер саткъанларны ве пара алмаштырыджыларнынъ отургъаныны коръди. ¹⁵ Иса аркъандан бир къамчы ясады да, Сарайнынъ азбарындан эписини бугъаларынен ве къойларынен берабер къувып чыкъарды, пара алмаштыргъанларнынъ масаларыны авдарып, акъчаларыны септирип йиберди. ¹⁶ Гогерджинлерни саткъанларгъа:

— Буларны бу ерден ёкъ этинъ, Бабамнынъ Эвини базыргъан эвине айландырманъыз! — деди.

¹⁷ О вакъыт Онынъ шегиртлери: «*Сенинъ Эвинъе олгъан шевкъим ичимде янаджакъ*», — язылгъан сёзлерни хатырладылар.

¹⁸ Сонъ еудий башлыкълары джевап берип:

— Бойле шейлерни япасынъ, амма бизге насыл бельги береджексинъ? — дедилер. ¹⁹ Иса оларгъа:

— Бу Сарайны йыкъынъыз, ве Мен оны учъ кунъ ичинде тиклейджем, — деди.

²⁰ Олар Исагъа:

— Бу Сарай 46 йылда къурулгъан, Сен исе оны учъ кунъде тиклемеге истейсинъ?! — дедилер.

²¹Иса исе «Сарай» деп, Озь бедени акъкъында дей эди. ²²О, олип тирильген сонъ, шегиртлери бу сёзлерни хатырладылар ве Мукъаддес Языгъа да, Исанынъ сёзюне де инандылар.

²³Иса Ерусалимде Песах Байрамында олгъанда, чокъ адамлар Оннынъ япкъан аджайип бельгилерини корип, Онъа иман эттилер. ²⁴Амма О, эписи адамларнынъ юреклерини бильгени ичюн, Озю оларгъа ишанмай эди. ²⁵Исагъа адамлар акъкъында шаатлыкъ бермек керекмей эди, чюнки О, адамнынъ юрегинде не олгъаныны Озю биле эди.

¹Еудий башлыкъларындан Никодим адлы бир ферисе бар эди. ²Бу адам бир геджеде Исанынъ алдына келип, Онъа: — Равви! Сен Алладан кельген бир оджа олгъанынъны биз билемиз, чюнки ич кимсе, эгер Алла онен олмаса, Сен косътерген бельгилерни япалмаз, — деди.

³Иса онъа шойле джевап берди:

— Сангъа керчектен догърусыны айтам: эгер ким юкъарыдан догъмаса*, Алланынъ Падишалыгъыны корип оламаз.

⁴— Къарт адам насыл янъыдан догъаджакъ? Ана-сынынъ къурсагъына экинджи кере кирип догъаджакъмы? — деп сорай Никодим. ⁵Иса джевап берип:

— Сангъа керчектен догърусыны айтам: эгер ким сувдан ве Рухтан догъмаса, Алланынъ Падишалыгъына

* 3.3 Яхут «янъыдан догъмаса».

кирип оламаз, — дей. ⁶ — Беденден догъгъан бедендир, Рухтан догъгъан исе Рухтыр. ⁷ «Сизлер юкъарыдан догъмакъ керексиз», дегениме шашма. ⁸ Ель* истеген еринде эсе. Онынъ давушыны эшитсенъ де, къайсы тарафтан келип, къайсы тарафкъа кетеджегини бильмейсинъ. Рухтан догъгъан эр бир адам да бойледир, — деди.

⁹ — Бу шей насыл олмакъ мумкюн? — деп сорай Никодим. ¹⁰ Иса онъа джевап берип:

— Сен Исраильнинъ оджасы олып, буны бильмейсинъми? ¹¹ Санъа керчектен догърусыны айтам: биз бильгенимизни айтамыз, корьгенимиз акъкъында шаатлыкъ этемиз. Лякин сиз бизим шаатлыгъымызны къабул этмейсиз. ¹² Эгер сиз ердеки шейлер акъкъында айткъаныма инанмасанъыз, коктеки шейлер акъкъында айткъаныма насыл инанаджакъсыз? — дей. ¹³ — Ич бир кимсе коктен тюшмеген ве кокке чыкъмагъан, тек Инсан Огълу. ¹⁴ Муса сахрада йыланни юкъарыгъа насыл котерген олса**, Инсан Огълуны да юкъарыгъа бойле котерджеклер, ¹⁵ ве сонъунда Онъа инангъан эр бир адам гъайып олмайджакъ, лякин эбедий омюрни аладжакъ.

¹⁶ Чюнки Алла дюньяны ойле севди ки, Озюнинъ бирден-бир Огълуны берди, Онъа инангъан эр бир адам гъайып олмасын, лякин эбедий омюрни алсын. ¹⁷ Алла Огълуны, дюньяны суд этмек ичюн дегиль, лякин дюнья

---

* 3.8 Ель — бу сёзининъ юнанджа эки манасы бар: «ель» ве «Рух».

** 3.14 Исраиль халкъы сахрада исян котергенде, Рабби оларгъа зээрли йыланларны ёлагъан эди. Муса бакъырдан бир йылан ясап, халкънынъ огюнде оны юкъарыгъа котерди. Бу йылангъа бакъкъанлар эписи тедавийлене эдилер.

Онынъ ярдымынен къуртулсын деп, ёллады. ¹⁸ Онъа иман эткен адам суд этильмейджек. Иман этмеген адам исе энди суд этильген эди, чюнки о, Алланынъ бирден-бир Отълунынъ адына иман этмеген.

¹⁹ Мына бу суд: дюньягъа ярыкъ кельген олса да, адамлар къаранлыкъны ярыкътан зияде севдилер, чюнки оларнынъ япкъан ишлери яманлыкъ эди. ²⁰ Ким ярамайлыкъ япып юрсе, ярыкътан нефретлене, ве, яман ишлери ачыкъ олмасын деп, ярыкъкъа якъынлашмай.

²¹ Акъикъатнен яшагъан эр ким исе, ишлери белли олсун деп, ярыкъкъа якъынлаша, чюнки олар Алланынъ истегине коре япылгъан эдилер.

²² Бундан сонъ Иса шегиртлеринен берабер Еудие мемлекетине кетти. О ерде оларнен къала ве адамларны сувгъа батырып чыкъара эди. ²³ Ягъя да Салим якъынларында олгъан Айнон деген ерде халкъны сувгъа батырып чыкъара эди, чюнки о ерде сув чокъ эди. Адамлар Ягъягъа келе, о исе оларны сувгъа батырып чыкъара эди. ²⁴ Ягъя о вакъыт даа зиндангъа ташланмагъан эди.

²⁵ Бир кунъ Ягъянынъ шегиртлери бир еудийнен эялланув адетлери акъкъында давалаша башлады.

²⁶ Олар Ягъянынъ алдына барып:

— Равви! Шу адам, О сеннен берабер Иордан озенининъ башкъа тарафында олгъан; сен О акъкъында шаатлыкъ бергенсинъ. Шимди О да халкъны сувгъа батырып чыкъара, эр кес де Онъа бара, — дедилер.

²⁷ Ягъя джевап берип:

— Эгер коктен берильмесе, адам ич бир шей алып оламай. ²⁸ «Мен Месих дегилим, тек Онынъ огюнден ёлланылгъаным», — дегениме озюньиз шаатсыз. ²⁹ Келинни

аладжакъ адам — киевдир. Лякин киевнинъ янында турган ве оны динълеген досту киевнинъ сесини эшитип пек къувана. Мен де бойле бутюнлей къуванам. ³⁰ О менден буюк олмакъ, манъа исе Ондан уфакъ олмакъ керек.

³¹ Юкъарыдан кельген эр кестен устюндир. Ерден пейда олган ерге аиттир ве ерден лаф эте. Коктен кельген исе эр кестен устюндир. ³² О, корьгени ве эшиткени акъкъынды шаатлыкъ япа, амма ич кимсе Онынъ шаатлыгъыны къабул этмей. ³³ Онынъ шаатлыгъыны къабул эткен адам исе Алланынъ акълыгъыны тасдыкълай.

³⁴ Алла ёлагъан адам Алланынъ сёзлерини айта, чюнки Алла Озь Рухуны аджымайып бере. ³⁵ Баба Огълуну севе, О, эр шейни Онынъ къолуна берди. ³⁶ Алланынъ Огълуну иман эткен адам эбедий омюрге саиптир. Огълунынъ сёзюни тутмаган адам исе омюрни корьмейджек, лякин Алланынъ гъазабы астында къала, — деди.

¹ Иса, Ягъядан чокъ адамны сувгъа батырып чыкъара ве шегиртлерини артыра эди. Бу хабер фериселернинъ къулагъына барып эткени Исагъа белли олды. ² (Аслында, Иса Озю халкъны сувгъа батырып чыкъармай эди, буны Онынъ шегиртлери япа эдилер.) ³ Иса шуны билип, Еудиеден кетти ве кене Галилеягъа ёл алды. ⁴ Ёлда О, Самарие топрагъындан кечмек керек эди. ⁵ Шунынънен, О, Самариенинъ Сихар деген шеэрини кельди. Бу шеэр Якъуп озь огълу Юсуфкъа берген топраккъа якъын эди. ⁶ Якъупнынъ чокърагъы да о ерде эди. Иса ёлдан ёрулып, раатланмакъ ичюн къуюнынъ янына отурды. Къарарнен уйле вакъты

эди. ⁷ Шу вакъыт самариели бир къадын сув чекмеге келе. Иса онъа:

— Манъа ичмеге сув берсе, — дей. ⁸ Исанынъ шегирт-лери исе аш сатын алмакъ ичюн шеэрге кеткен эдилер.

Самариели къадын:

⁹ — Сен еудий олып, насыл ола да, менден, самариели бир къадындан сув сорайсынъ? — дей, чюнки еудий-лер самариелернен мунасебетте булунмай эдилер.

¹⁰ Иса къадынъга джевап берип:

— Эгер сен Алланынъ бахшышыны ве «Манъа ичмеге сув берсе», дегенининъ ким олгъаныны бильсенъ, сен озюнъ Ондан сув истер эдинъ ве О санъа тири сув берир эди, — деди.

¹¹ — Эфендим! — дей къадын. — Сенде сув алмагъа къопкъа ёкъ, къую исе терен. Бу тири сувны къаерден чекесинъ? ¹² Бу къуюны бизге бабамыз Якъуп берген, о озю, балалары ве айванлары да ондан сув ичкенлер. Сен ондан буюксинъми, аджеба?

¹³ Иса къадынъга шойле джевап берип:

— Бу сувны ичкен адам кене сувсайджакъ. ¹⁴ Лякин ким Мен береджек сувны ичсе, ич бир вакъыт сувсамайджакъ. Мен береджек сувны ичкен адамнынъ ичинде эбедий омюрге ынтылгъан чокъракъ пейда оладжакъ, — деди.

¹⁵ — Эфендим, бу сувдан манъа да бер, мен де энди сувсамайып, бу ерге сув чекмеге кельмейим, — дей къадын.

¹⁶ — Барып акъайынъны бу ерге чагъырып кель, — дей Иса.

¹⁷ — Акъайым ёкъ, — деди къадын.

— «Акъайым ёкъ», деп сен догърусыны айттынъ, — дей Иса. ¹⁸ — Сен беш кере акъайгъа чыкъкъансынъ,

шимди сеннен яшагъан адам исе акъайынъ дегиль. Буны сен догъру айттынъ!

¹⁹ — Эфендим, мен корем ки, Сен пейгъамберсинъ, — дей къадын. ²⁰ — Баба-деделеримиз бу дагъ устюнде табынгъанлар. Амма сиз: «Табынгъан ер Ерусалимде», — дейсиз.

²¹ Иса онъа:

— Манъа инан, къадын! Ойле бир вакъыт келеята ки, Бабагъа не бу дагъда, не Ерусалимде табынаджакъсыз, — дей. ²² — Сиз неге табынгъанынъызны бильмейсиз, биз исе неге табынгъанымызны билемиз, чюнки къуртулыш еудийлернинъ ярдымынен келир. ²³ Амма ойле заман келеята ве энди кельген ки, акъикъий табынгъанлар Бабагъа Рухнен ве акъикъатнен табынаджакълар. Баба Озюне бойле табынгъанларны къыдыра.

²⁴ Алла — Рухтыр, ве Онъа табынгъанлар Рухнен ве акъикъатнен табынмакъ кереклер.

²⁵ Къадын Исагъа:

— Билем ки, Месих келеята. (Демек, Христос.) О кельгенде, эр шейни бизге анълатып береджек, — дей.

²⁶ Иса къадынгъа:

— Сеннен лаф эткен Мен — Одырым, — дей.

²⁷ О дакъкъасы Исанынъ шегиртлери къайтып келер. Онынъ бир къадыннен лаф эткенине шаштылар. Лякин ич бири: «Ондан не истейсинъ?» я да: «Онен не акъкъында лаф этесинъ?» — деп сорамады.

²⁸ Къадын исе савутыны шу ерде къалдырды да, шеэрге барып, адамларгъа:

²⁹ — Барынъыз да, мен япкъан бутюн ишлеримни айтып берген адамны корюнъиз! Бельки О, Месихтир? — деди.

³⁰ Адамлар шеэрден чыккып, Исанынъ алдына барып башладылар.

³¹ Шу арада шегиртлери:

— Равви, аш ашаса, — деп Исаны чаггыра эдилер.

³² Амма Иса оларгъа:

— Меним башкъа ашым бар, сиз оны бильмейсиз, — деди.

³³ Шегиртлер озъара:

— Бельки, бириси Онъа аш кетиргендир? — дедилер.

³⁴ Иса исе оларгъа шай деди:

— Меним ашым — Мени Ёллагъаннынъ ирадесини беджермек ве Онынъ ишини битирмектир. ³⁵ Сиз: «Ормакъ вакътына даа дёрт ай бар», — демейсизми? Энди сизге айтам: козьлерингъизни котерип, тарлаларгъа бакъынъыз. Ашлыкъ чокътан агъарып, ормакъ ичюн азыр тура! ³⁶ Оракъчы иш акъкъыны ала ве эбедий омюр берекетини джыя. Бойледже, сачкъан адам оракъчынен берабер къуваналар. ³⁷ «Бириси сача, башкъасы ора», деген аталар сёзю шу вазиятте догърудыр. ³⁸ Мен сизни озюнъиз замет чекмеген берекетни ормагъа ёллайым. Башкъалары замет эткен эди, сиз исе оларнынъ заметине къошасынъыз.

³⁹ О шеэрде яшагъан бир талай самариеллер Исагъа иман эттилер, чюнки олар къадыннынъ, «Мен япкъан ишлеримнинъ эписини айтып берди», деген шаатлыгына инангъан эдилер. ⁴⁰ Бойледже, самариеллер Исанынъ алдына келип, оларда къалмасыны истедилер, ве О эки кунь о ерде къалды. ⁴¹ Исанынъ сёзюни эшитип, даа да чокъ адамлар иман этти. ⁴² Олар къадынгъа:

— Энди иман эткенимиз сенинъ айткъанынъ ичюн дегиль. Оюзумиз эшиттик ве билемиз ки, бу — керчектен де дюньянынъ Къуртарыджысыдыр, — дедилер.

⁴³Эки кунъ кечкен сонъ, Иса о ерден Галилеягъа кетти. ⁴⁴О, Озю: «Пейгъамбер озъ ветанында урьметсиз къала», —

4.43-54

Матта 8.5-13;

Лука 7.1-10.

деген эди. ⁴⁵Галилеягъа кельгенде исе, галилеялылар Оны яхшы къабул эттилер, чюнки олар Ерусалимдеки байрамгъа барып, о ерде Исанынъ бутюн япкъан ишлерини корьген эдилер.

⁴⁶Сонъ Иса кене Галилеянынъ Кана шеэрчигине кельди. Анда О, сувны шарапкъа чевирген эди.

Кафарнаум шеэринде исе огълу хаста олгъан бир падишанынъ мемуры бар эди. ⁴⁷Бу адам Исанынъ Еудиеден Галилеягъа къайткъаныны эшитип, Онынъ алдына барды ве олюм тешегинде яткъан огълуны келип тедавийлемеси ичюн Исагъа ялварды.

⁴⁸— Сиз аджайип шейлер ве бельгилерни корьмегендже инанмайджакъсыз! — деди онъа Иса.

⁴⁹— Эфендим, — деди Онъа падишанынъ мемуры, — огъланчыгъым ольмезден эвель, етип кель!

⁵⁰— Эвинъе бар, огълунъ сагъ-селямет оладжакъ, — дей Иса.

О адам Исанынъ айткъанына инанып, кетти. ⁵¹О, даа ёлда олгъанда, къуллары оны къаршылап:

— Баланъ сагъ-селямет! — дедилер.

⁵²О:

— Саат къачта алы енгилешти? — деп сорады.

— Тюневин саат бирде сыджагъы тюшти, — деди къуллар.

⁵³ Баланынъ бабасы, Иса онъа: «Огълунъ сагъ-селямет оладжакъ», дегени шу вакъыт олгъаныны анълады. О озю ве бутюн эв халкъы Исагъа иман эттилер.

⁵⁴ Бу Исанынъ Еудиеден Галилеягъа келип косътерген экинджи бельгиси эди.

¹ Бундан сонъ еудийлернинъ бир байрамы олды, ве Иса Ерусалимге барды. ² Ерусалимнинъ Къойлар Къапусы янында еудийдже Бетзата деген беш софалы бир хавуз бар эди. ^{3,4} Бу софаларда пек чокъ хаста, кёр, топал ве паралич ургъан адамлар ята эдилер*. ⁵ Бу ерде 38 йыл девамында хаста олып яткъан бир адам бар эди. ⁶ Иса онынъ яткъаныны коръди, чокъ вакъыттан берли хаста олгъаныны бильди де, ондан:

— Сагъ олмагъа истейсинъми? — деп сорады. ⁷ Хаста Исагъа джевап берип:

— Эфендим! Сув чалкъангъанда, мени хавузгъа тюшюрген адам ёкъ. Мен баргъандже, башкъасы менден эвель тюше, — деди.

⁸ — Еринъден тур, тёшегинъни алып бар! — деди Иса хастагъа. ⁹ О исе, шу анъ сагъ олды. Тёшегини алып, юрип кетти.

---

* **5.3** Бир къач эльязмаларда бойле сёзлер де бар: «Олар сувнынъ чалкъанмасыны беклей эдилер. **5.4** Чюнки Раббининъ бир мелеги хавузгъа тюше-тюше, сувны арекетке кетире эди. Сув чалкъангъанынен хавузгъа биринджи олып ким тюше, эр бир хасталыкътан къуртула эди».

О кунъ раатлыкъ куню эди. ¹⁰Шунынъ ичюн еудийлер сагъ олгъан адамгъа:

— Бугунъ раатлыкъ куню. Сангъа тѣшегинъни алып кетирмеге мумкюн дегиль! — дедилер.

¹¹— Мени тедавийлеген адам мангъа: «Тѣшегинъни алып бар», деди, — джевап берди о адам.

¹²— «Тѣшегинъни алып бар», деген адам ким? — деп сорадылар олар ондан. ¹³Сагъ олгъан адам исе Онынъ ким олгъаныны бильмей эди. О ерде халкъ чокълугъы себебинден Иса андан кимсеге дуйдурмайып кеткен эди.

¹⁴Сонъ Иса о адамны Алланынъ Сарайында тапты.

— Мына, сен сагъ олдынъ. Энди гуна япма, ёкъса сангъа даа да бетер шей оладжакъ, — деди онгъа.

¹⁵Бу адам барып, оны тедавийлеген Иса олгъаныны еудийлерге бильдирди. ¹⁶Бунынъ ичюн еудийлер Исаны къувалап башладылар, чюнки О, бойле ишлерни раатлыкъ кунюнде япа эди. ¹⁷Амма Иса оларгъа шойле деди:

— Меним Бабам шимдигедже чальшмакътa, Мен де чальшмакътaм, — деди.

¹⁸Шунынъ ичюн еудийлер Исаны ольдюрмек ичюн, даа чокъ арекет эттилер. Чюнки О, раатлыкъ кунюни бозгъанындан гъайры Аллагъа «Бабам» дей эди, шунынънен Озюнинъ Аллагъа тенъ олгъаныны косътере эди.

¹⁹Иса оларгъа къаршы чыктып, шай деди:

— Сизге керчектен догърусыны айтам: Огъул Баба-сынынъ япкъан ишлерини коръмегендже, Озю ич бир шей япалмаз. Бабасы не япса, Огълу да тамам шу шейлерни япа. ²⁰Чюнки Баба Огълуну себе ве Озю япкъан эр шейни Огълунa косътере. О, сизни шашыртып, бундан да буюк шейлерни косътереджек. ²¹Баба насыл этип

олюерни тирильтсе ве оларгъа аят берсе, Огъул да кимни истесе, оны тирильте. ²²Баба ич кимсени суд этмей, лякин суд этмеге акъкъыны бутюнлей Огълуна берди. ²³Шунынъ ичюн, эр кес Бабаны урьмет эткени киби, Огълуны да ойле урьмет этсинлер. Огъулны урьмет этмеген адам Оны ёллагъан Бабаны да урьмет этмей.

²⁴Сизге керчектен догърусыны айтам: Меним сёзлеримни динълеген ве Мени Ёллагъангъа иман эткен адам эбедий аятны ала. О, суд этильмейджек, лякин энди олюмден аяткъа кечкендир. ²⁵Сизге керчектен догърусыны айтам: ойле заман келеята ве энди кельди ки, олюер Алла Огълунынъ сесини эшитеджек ве Онынъ сесини эшиткенлер тири оладжакълар. ²⁶Чюнки Алланынъ Озю аят чокърагъы олгъаны киби, Огълуна да аят чокърагъы олмагъа ёл берди. ²⁷Баба суд этмек акъкъыны да Огълуна берген, чюнки О — Инсан Огълудыр. ²⁸Бунгъа шашмангъыз, чюнки ойле заман келеята ки, мезарлыкъта олгъанларнынъ эписи Онынъ сесини эшитеджек ²⁹ве тышарыгъа чыкъаджакълар. Яхшылыкъ япкъанлар тирилип, эбедий омюрни аладжакълар, ярамайлыкъ япкъанлар исе тирилип, судкъа кетеджеклер.

³⁰Мен Озь-Озюмден ич бир шей япып оламайым. Насыл эшитсем, ойле суд этем ве Меним судым адалетлидир. Чюнки Мен Озь ирадемни дегиль, Мени Ёллагъаннынъ ирадесини беджермеге истейим. ³¹Эгер Озюм акъкъымда Мен Озюм шаатлыкъ япсам, шаатлыгъым керчек дегиль. ³²Меним акъкъымда шаатлыкъ япкъан башкъасы бар ве билем ки, Онынъ Меним акъкъымда шаатлыгъы керчектир.

³³Сиз Ягъянынъ алдына адам ёлладынъыз, ве о акъикъаткъа шаатлыкъ этти. ³⁴Мен Озюм инсанларнынъ шаатлыгъыны къабул этмейим, лякин сиз буны эшитип къуртулсын деп, Мен буны айтам. ³⁵Ягъя — къандиль, о, яна ве нур сача эди. Сиз исе онынъ ярыгъында аз олса да, къуванмакъ истединъиз. ³⁶Амма Менде Ягъя япкъан шаатлыкътан даа буюк шаатлыкъ бар. Чюнки Бабам Манъа беджермек ичюн берген ишлерини Мен бугунъ япаятам. Шу ишлернинъ озълери Меним акъкъымда, Мени Бабам ёллагъанына шаатлыкъ этелер.

³⁷Мени ёллагъан Бабамнынъ Озю де Меним акъкъымда шаатлыкъ эткендир. Сиз Онынъ сесини ич бир вакъыт эшитмединъиз, къыяфетини де коръмединъиз.

³⁸Онынъ Сёзю де юрегинъизде яшамай, чюнки О ёллагъан Инсангъа инанмайсыз. ³⁹Сиз Мукъаддес Языларны дикъкъатнен огренесиз, чюнки оларнынъ ярдымынен эбедий аятны алмагъа тюшонесиз. Бу Язылар исе Меним акъкъымда шаатлыкъ этелер. ⁴⁰Амма сиз эбедий аятны алмакъ ичюн Манъа кельмеге истемейсиз.

⁴¹Мен адамлардан шерифни къабул этмейим. ⁴²Лякин сизни билем: юреклеринъизде Аллагъа севги ёкъ.

⁴³Мен Бабамнынъ адындан кельдим, лякин сиз Мени къабул этмейсиз. Озь адындан келеджек башкъасыны къабул этерсиз. ⁴⁴Сиз бир-биринъизден шериф алмагъа бегенесиз, лякин бирден-бир Алланынъ шерифини къазанмагъа арекет этмейсиз. Шу алда насыл этип иман этджексиз? ⁴⁵Мен сизни Бабамнынъ алдында къабаатларым, деп тюшонменъиз. Сиз Мусагъа умуот этесиз, ве о озю сизни къабаатлайджакъ. ⁴⁶Эгер Мусагъа инангъан олсанъыз, Манъа да инаныр эдинъиз, чюнки о Меним

акъкъымда язгъан эди. ⁴⁷Мусанынъ язгъанларына инан-
масанъыз, Меним сёзлериме насыл инанаджакъсыз?

¹Бундан сонъ Иса Галилея голю-
нинъ (Тиберия голюнинъ) башкъа
ялысына кетти. ²Онынъ пешинден
чокъ адам юре эди, чюнки олар Иса-
нынъ хасталаргъа япкъан аджайип иш-
лерини корьмеге истей эдилер. ³Иса дагъгъа чыкъып, о
ерде озь шегиртлеринен отурды. ⁴Еудийлернинъ Песах
Байрамы якъынлаша эди. ⁵Иса бакъып, чокъ халкъ
топлашып Онынъ тарафына келеяткъаныны корьди. О,
Филиптен:

— Бу адамларны тойдурмакъ ичюн къайдан отьмек
сатын алайкъ? — деп сорады. ⁶Иса бу сёзлерни оны сы-
намакъ ичюн айтты, Озю исе не япаджагъыны биле эди.

⁷— Бир чувал акъчагъа* отьмек сатын алсакъ биле,
оларнынъ эр бирине аз-аз етмейджек! — деп джевап
берди Филип.

⁸О вакъыт шегиртлеринден бири, Симон Пётрнынъ
къардашы Андрей Исагъа:

⁹— Бу ерде бир огъланда беш арпа отьмек ве эки ба-
лыкъ бар, лякин бу къадар адам ичюн о недир? — деди.

¹⁰— Адамларны ерге отуртынъыз, — деди Иса.

О ерде чокъ от бар эди. Адамлар ерге отурдылар.
Анда акъайларнынъ сайысы беш бинъге якъын эди. ¹¹Иса
отьмеклерни алып, шукюр этти де, отургъанларгъа, ким

---

* **6.7** Бир чувал акъча — къадимий юнанджа «200 денарий», я да
200 кунюнинъ къазанчы.

не къадар истесе, даркъатты. Бойледже, балыкъларны да даркъатты.

¹² Адамлар ашап тойгъан сонъ, Иса Озь шегиртлерине:
— Къалгъан кесеклерни джыйып алынъыз, ич бир шей ёкъ олмасын, — деди.

¹³ Шегиртлер, адамлар ашагъан беш арпа отъмегинден къалгъан кесеклерни джыйып, он эки сепет толдурдылар. ¹⁴ Адамлар, Иса косътерген бельгини корип:

— Керчектен де, бу — дюньягъа келеяткъан Пейгъамбердир, — дедилер. ¹⁵ Иса исе, адамлар келип, Оны тутмагъа ве падиша япмагъа истегенлерини билип, кене бир Озю дагъгъа котерильди.

¹⁶ Акъшам олгъан сонъ, Исанынъ шегиртлери голь боюна бардылар. ¹⁷ Къайыкъкъа минип, гольнинъ о бир тарафьндаки Кафарнаум шеэрини ёл алдылар. Энди къаранлыкъ тюшкен, Иса исе даа оларнынъ алдына кельмеген эди. ¹⁸ Кучлю ель котерилип, гольнинъ сувларыны далгъаландырды. ¹⁹ Олар ялыдан дёрт-беш километр* узакълашкъан сонъ, голь устюнден юрген, къайыкъкъа якъынлашкъан Исаны корьдилер ве пек къоркътылар.

²⁰ — Бу — Меним! Къоркъмангъыз! — деди оларгъа Иса.

²¹ Олар Исаны къайыкъкъа алмагъа истедилер, ве шу анъ къайыкъ олар бараджакъ ялыгъа етти.

²² Эртеси куню гольнинъ башкъа тарафьнда къалгъан халкъ о ерде олгъан къайычыкътан гъайры къайыкъ олмагъаныны, ве Иса шегиртлеринен берабер къайыкъкъа

6.16-21

Матта 14.22-27;
Марк 6.45-52.

* **6.19** Дёрт-беш километр — юнанджа «25-30 стадиос». Бир стадиос — къарарнен 185 метр.

минмегенини, шегиртлери ялынъыз озьлери кеткенлерини корьди. ²³ О вакъыт Тибериядан башкъа къайыкълар кельди. Олар, Рабби шукюр эткен отъмекни халкъ ашагъан ерге якъын эди. ²⁴ Халкъ, не Исанынъ, не шегиртлерининъ о ерде олмагъанларыны корип, къайыкъларгъа минип, Исаны къыдырып Кафарнаумгъа кельдилер.

²⁵ Оны гольнинъ о бир тарафында тапып:

— Равви, Сен бу ерге не вакъыт кельдинъ? — деп сорадылар.

²⁶ Иса оларгъа шойле джевап берди:

— Сизге керчектен догърусыны айтам: сиз Меним бельгилеримни корьгенинъыз ичюн дегиль, лякин отъмек тойгъандже ашагъанынъыз ичюн Мени къыдырасыз.

²⁷ Сиз кечип-кетеджек аш ичюн дегиль, эбедий омюрге етеджек аш ичюн чалышынъыз. Оны сизге тек Инсан Огълу берип олур, чюнки Алла-Баба Озь разылыкъ муурини Онъа басты.

²⁸ Халкъ Исадан:

— Алла ичюн насыл ишлер япып беджермек керек-миз? — деп сорады. Иса:

²⁹ — Алла ичюн бойле иш япмакъ керек: Онынъ Ёллагъанына иман этмектир, — деди.

³⁰ — Биз корейик ве иман этейик деп, насыл бельги косътереджексинъ? Не иш беджереджексинъ? — деди халкъ.

³¹ — «Ашамакъ ичюн оларгъа коктен отъмек ягъдырды», язылгъаны киби, баба-деделеримиз сахрада маннаны ашай эдилер.

³² Иса оларгъа:

— Сизге керчектен догърусыны айтам: сизге коктен отъмекни берген киши Муса дегиль эди. Лякин Меним

Бабам сизге коктен акъикъый отъмекни бере. ³³О — Алла берген отъмек. О, коктен тюше ве дюньягъа омюр багъышлай, — деди.

³⁴Олар:

— Эфенди, бойле отъмекни бизге эр вакъыт берип тур! — деди Исагъа. ³⁵Иса исе оларгъа:

— Аят отъмеги — Мендирим. Мангъа кельген адам ич бир вакъыт ач къалмаз, Мангъа иман эткен адам ич бир вакъыт сувсамаз. ³⁶Лякин Мен сизге айткъан олсам да, Мени корьген олсангъыз да, иманынгъыз даа ёкъ. ³⁷Бабам Мангъа берген эр бир адам Мангъа келеджек. Мангъа келеджек адамны исе ич бир вакъыт къувып чыкъармам.

³⁸Чюнки Мен Озь ирадемни дегиль, Мени ёллагъан Бабамнынъ ирадесини беджермек ичюн коктен тюштим.

³⁹Мени Ёллагъаннынъ ирадеси исе — Онынъ Мангъа берильген адамларындан ич бирини джоймамакъ ве сонъки кунюнде эр бирини тирильтмектир. ⁴⁰Бабамнынъ ирадеси даа шунда ки, Онынъ Огълуны корьген ве Онгъа иман эткен эр бир адам эбедий омюрни алсын. Мен исе оларны сонъки кунъде тирильтеджем, — деди.

⁴¹Сонъ еудийлер Исагъа къаршы мырылдап башладылар, чюнки О: «Мен коктен тюшкен отъмек олам», деген эди. Олар:

⁴²— Бу Юсуфнынъ огълу Иса дегильми? Биз Онынъ бабасыны да, анасыны да танымаймызми? Сонъ О: «Мен коктен тюштим», деп насыл айта билир? — дей эдилер.

⁴³— Озъара мырылдамангъыз! — деди оларгъа Иса.

⁴⁴— Мени ёллагъан Бабам адамларны джелъп эте. Олардан гъайры Мангъа ич бир кимсе келип оламаз. Мангъа

кельген адамны исе сонъки кунъде тирильтеджем. ⁴⁵Пейгъамберлернинъ Языларында язылгъаны киби: «*Алла оларнынъ эписини огретеджек*». Бадамны эшиткен ве Ондан огренген эр бир адам Мангъа келе. ⁴⁶Чюнки Алладан Кельгенден гъайры ич бир адам Бабаны коръмеди. Тек О, Бабаны коръди.

⁴⁷Сизге керчектен догърусыны айтам: Мангъа иман эткен эр ким эбедий аяткъа саиптир.

⁴⁸Мен — аят отъмеги олам. ⁴⁹Бабаларынъыз сахрада маннаны ашаса да, олдылер. ⁵⁰Амма коктен кельген отъмек ойле дегиль: оны ашагъан адам ольмейджек. ⁵¹Мен — коктен кельген тири отъмек олам. Бу отъмекни ашагъан адам эбедий яшайджакъ. Мен береджек отъмек — Озь беденимдир, оны дюньягъа аят багъышламакъ ичюн береджем.

⁵²О вакъыт еудийлер:

— Бу адам Озь беденини бизге ашамагъа насыл этип бере билир? — деп озъара давалашып башладылар.

⁵³Иса оларгъа шай деди:

— Сизге керчектен догърусыны айтам: эгер Инсан Огълунынъ беденини ашамасангъыз ве Онынъ къаныны ичмесенгъыз, сизде аят олмаз. ⁵⁴Меним беденимни ашагъан ве къанымны ичкен адамда эбедий аят бар, Мен оны сонъки кунъде тирильтеджем. ⁵⁵Меним беденим — акъыкъий аш, къаным — акъыкъий ичимликтир. ⁵⁶Беденимни ашагъан ве къанымны ичкен адам Менде яшай, Мен де онда яшайым. ⁵⁷Тири Баба Мени ёллады, ве Мен Бабамнынъ ярдымынен яшайым. Бойле де, Мени ашайджакъ адам да Меним ярдымынен яшайджакъ. ⁵⁸Коктен тюшкен отъмек будыр. О, бабаларынъыз ашагъан

отъмекке ошамай. Олар оны ашаса да, ольдилер. Бу отъмекни ашайджакъ адам исе эбедий яшайджакъ.

⁵⁹ Иса бу сёзлерни Кафарнаумдаки синагогада адамларны огреткен вакъытта айтты. ⁶⁰ Онынъ чокъ шегиртлери бу лафларны эшитип:

— Сёзлеринъ пек кыйындыр! Оларны ким динълейджек? — дедилер. ⁶¹ Иса ичинде, шегиртлерининъ мырылдагъаныны биллип:

— Сёзлерим сизни ёлдан урамы? ⁶² Я Инсан Огълунынъ бундан эвель олгъан ерине котерильгенини коръсенъиз, не оладжакъ? ⁶³ Рух аятны багъышлай, беден исе ич бир файда кетиралмай. Меним сизге айткъан сёзлерим — Рух ве аяттыр. ⁶⁴ Лякин аранъызда имансыз къалгъанлар да бар, — деди. Ким имансыз олгъанларыны ве ким Оны сатаджагъыны Иса башындан биле эди. ⁶⁵ — Шунынъ ичюн де Мен: «Бабам ёл бермесе, ич кимсе Манъа келип оламаз», дегеним, — деди О.

⁶⁶ Бундан сонъ чокъ шегиртлери арткъа къайтты ве энди Исанынъ пешинден юрмей эдилер. ⁶⁷ Иса он эки шегиртинден:

— Сиз де кетмеге истейсизми? — деп сорады.

⁶⁸ — Рабби, — деди Симон Пётр. — Биз кимге барайыкъ? Сенде эбедий аятнынъ сёзлери бар. ⁶⁹ Биз инандыкъ ве бильдик ки, Сен — Алланынъ Азизи оласынъ.

⁷⁰ Иса оларгъа деди:

— Сизни он эки этип сайлагъан Озюм дегильми?

Лякин аранъыздан бири — Иблистир.

⁷¹ Иса буны Симон Искариот огълу Иуда акъкъында айтты. О, он эки шегирттен бири олып, Исаны сатаджакъ эди.

¹Бундан сонъ Иса Галилея топрагъында юре эди. Иса Еудие топрагъына бармагъа истемей эди, чюнки еудийлер Оны ольдюрмеге чаресини къыдыра эдилер. ²Еудийлернинъ Чалаш Байрамы якъынлаша эди. ³Исанынъ къардашлары Онъа:

— Бу ерден чыкъып, Еудиеге бар, шегиртлеринъ якъан ишлеринъни коръсюнлер. ⁴Белли олмагъа истеген ич бир адам гизли ишлер япып юрмей! Сен бу ишлерни япсанъ, Озюнъни дюньягъа косътер, — дедилер.

⁵Къардашлары биле Онъа инанмай эдилер. ⁶Иса оларгъа шойле деди:

— Меним вакътым даа кельмеди. Лякин сиз ичюн эр вакъыт келише. ⁷Дюнья сизден нефретленип оламай, лякин Мени кореджек козю ёкъ. Чюнки Мен онъа къаршы ве онынъ ишлери яман олгъанына шаатлыкъ этем. ⁸Сиз озюнъиз байрамгъа барынъыз. Мен шимди бу байрамгъа бармайджам, чюнки Меним вакътым даа кельмеди.

⁹Шу сёзлерни айтып, Иса Галилеяда къалды.

¹⁰Исанынъ къардашлары байрамгъа кеткен сонъ, О, Озю де анда барды. Амма ачыкъ дегиль, гизленип барды. ¹¹Еудий башлыкълары байрамда Исаны къыдыра эдилер ве: «О адам къайда?» — деп сораштыра эдилер. ¹²Халкъ арасында Иса акъкъында чокъ мырылдагъанлар бар эди. Базылары: «О, яхшы адам», — дей эдилер, башкъалары: «Ёкъ! О, халкъны ёлдан ура», — дей эдилер. ¹³Лякин еудий башлыкъларындан къоркъкъанлары ичюн, О акъкъында ич кимсе ачыкъ лаф этмей эди.

¹⁴ Байрамнынъ ярысы кечкенде, Иса Алланынъ Сарайы азбарына кирип, халкъны огретмеге башлады. ¹⁵ О вакъыт еудийлернинъ башлыкълары:

— Бу адам бир ерде окъумагъан олса, Мукъаддес Языларны о къадар яхшы къайдан бильди? — деп, шаша эдилер. Иса оларгъа джевап берип, шойле деди:

¹⁶ — Мен огреткен шейлерим Меним дегиль, лякин Мени Ёллагъанындандыр. ¹⁷ Ким Онынъ ирадесини беджермеге истесе, бу огретюв Алладанмы, я да Мен Озюмден айткъанымны, биледжектир. ¹⁸ Ким озь адындан лаф этсе, озюне шурет истей. Ким Оны Ёллагъангъа шурет истесе, О, акъикъийдир, ве Онынъ юрегинде инсафсызлыкъ ёкъ. ¹⁹ Муса сизге Къанунны бермедими? Лякин ич бирингиз Къанунны беджерип яшамай. Не ичюн Мени ольдюрмеге чаресини къыдырасыз?

²⁰ — Сени джин ургъан! Ким Сени ольдюрмеге чаресини къыдыра? — деди халкъ. ²¹ Иса исе Озь лафыны девам этип:

— Мен бир аджайип иш яптым, эпингиз бунгъа шаштынъыз. ²² Муса сизге сюннет адетини берген, сиз исе раатлыкъ кунюнде огълан баланы сюннет этесиз. (Сюннет аслы Мусадан дегиль, баба-деделерден къалгъан адеттир.) ²³ Мусанынъ Къануны бозулмасын деп, раатлыкъ куню огълан бала сюннет этильсе, не ичюн Мангъа, раатлыкъ куню адамны бутюнлей тедавийлегеним ичюн ачувланасыз? ²⁴ Корюнюшине коре суд этменгиз, лякин адалетли суд этингиз, — деди.

²⁵ О вакъыт базы ерусалимилер айтып башладылар:

— Олар ольдюрмеге чаресини къыдырайткъан адам бу дегильми? ²⁶ Мына О, ачыкътан-ачыкъ лаф эте, ве

Онъа къаршы ич кимсе ич бир шей айтмай. Бельки башлыкълар Онынъ акъикъый Месих олгъаныны бильгендирлер?²⁷ Амма, Онынъ къаерден олгъаныны эпимиз билемиз. Месих кельгенде исе, Онынъ къаерден олгъаныны ич кимсе бильмейджек.

²⁸ Сонъ Сарай азбарында огреткен Иса кычырды:

— Сиз Мени де, къаерден олгъанымны да билесиз! Лякин Мен Озь-Озюмден кельмедим. Мени Ёллагъан акъикъыйдир, лякин сиз Оны бильмейсиз.²⁹ Мен исе Оны билем, чюнки Мен Онынъ алдындан кельдим, Мени О ёллагъан.

³⁰ Сонъ Исаны якъаламагъа истедилер. Амма ич кимсе Онъа тиймеди, чюнки Онынъ вакъты даа кельмеген эди.³¹ Халкънынъ чокъусы исе Онъа иман этти. Олар:

— Месих кельгенде, бу адам косътерген бельгилерден чокъча бельги косътермез экенми?³² — дей эдилер.

³² Фериселер Иса акъкъында халкънынъ мырылдагъаныны эшитти. Баш руханийлер ве фериселер Исаны якъаламакъ ичюн Сарай аскерлерини* ёлладылар.

³³ Иса оларгъа:

— Мен сизнен чокъ вакъыт олмайджам. Мени Ёллагъаннынъ янына къайтып бараджам.³⁴ Сиз Мени кыдыраджакъсыз, лякин тапып оламайджакъсыз. Мен оладжакъ ерге де барып оламайджакъсыз, — деди.

³⁵ О вакъыт еудийлер:

---

* **7.32** *Сарай аскерлери* — Алланынъ Сарайында озь аскер боюги бар эди. Шу аскерлер Сарай башлыгына бойсунуп, этрафтаки тертипни къорулай эдилер.

— О къайда бараджакъ экен де, биз Оны тапалмайджакъмыз? — дедилер озъара. — Бельки О, юнанлар арасында даркъалып кеткен еудийлерге барып, юнанларны огретмеге истейдир? ³⁶ «Сиз Мени кыдыраджакъсыз, лякин тапып оламайджакъсыз. Мен оладжакъ ерге де барып оламайджакъсыз», деген сёзлерининъ манасы недир?

³⁷ Байрамнынъ сонъки, энъ улу кунюнде Иса турды да, кычырып:

— Ким сувсагъан олса, Манъа келип ичсин. ³⁸ Манъа иман эткеннинъ ичинден, Языда айтылгъаны киби, «*Онынъ ичинден тири сув озенлер олып акъаджакъ*», — деди.

³⁹ Иса буны Мукъаддес Рух акъкында айтты. Исагъа иман эткенлер Рухны якъын арада аладжакъ эдилер. О вакъыт Рух даа берильмеген эди, чюнки Иса даа шуретини алмагъан эди. ⁴⁰ Халкъ арасындан базылары бу сёзлерни эшитип:

— Акъикъатен, бу адам — анавы Пейгъамбердир, — дедилер. ⁴¹ Башкъалары:

— Бу Месих, — дегенде, даа башкъалары:

— Месих Галилеядан келип олурмы? ⁴² Языда, Месих Давутнынъ союздан, О, Давутнынъ юрту — Вифлеемден чыкъып келеджек, деп язылмагъанмы? — дедилер.

⁴³ Бойлеликнен, Иса ичюн халкъ арасында къавгъа чыкъты. ⁴⁴ Базилары Оны якъаламагъа истедилер, амма ич кимсе Онъа къол котермеди.

⁴⁵ О вакъыт Сарай аскерлери руханийлер ве фериселернинъ алдына къайтып кельдилер.

— Сиз не ичюн Оны алып кельмединъиз? — деп сорадылар.

⁴⁶ — Ич бир вакъыт ич кимсе бу Адам киби лаф эт-
меген! — деди аскерлер.

⁴⁷ — О, сизни де ёлдан ургъан! — деди фериселер.

⁴⁸ — Башлыкълар я да фериселерден бириси Онъа иман
эткенми? ⁴⁹ Лякин Къанунны бильмеген бу адам сюрю-
си лянет олсун!

⁵⁰ Фериселерден бири Никодим, эвель Исагъа кель-
ген адам, оларгъа шай деди:

⁵¹ — Къанунымызгъа коре, башта адамны эшитмек ве
онынъ ишини бильмек, сонъ исе оны суд этмек керек.

⁵² — Я сен де Галилеядан оласынъмы? Яхшы тюшю-
нип бакъ, Галилеядан Пейгъамбер чыкъмайджагъыны
биледжексинъ, — дедилер онъа.

⁵³ Бундан сонъ эписи эв-эвлерине даркъалып кет-
тилер.

¹ Иса исе Зейтюн дагъына кетти.

² Саба эрте О, кене Сарай азбарына
къайтып кельди. Бутюн халкъ Онынъ
алдына кельди, О исе отурып, адамлар-
ны огретмеге башлады. ³ Шу арада Къа-
нун оджаларынен фериселер Исанынъ янына бир къа-
дынны кетирдилер. Оны ороспулыкъ япкъан вакъытта
якъалагъанлар. Къадынны ортагъа чыкъарып:

⁴ — Оджа! — дедилер. — Бу апай аиле садыкълыгъы-
ны бозгъан вакъытта якъаланды. ⁵ Муса Къанунымызда
бойле къадынларны ташнен урып ольдюрмеге буюргъан.
Я Сен бунъа не айтарсынъ?

⁶ Бу суальни Исагъа илишмек ве къабаатламакъ ичюн
бердилер. Иса исе эгилип пармагъынен ерде бир шейлер

язып башлады. ⁷ Олар бу акъта сорай бергенлери ичюн, Иса башыны котерип:

— Аранъызда ким гунасыз олса, о, биринджи олып къадынъга таш атсын, — деди. ⁸ Сонъ кене эгилип, ерге язмакъны девам этти.

⁹ Олар бу лафны эшитип, бирер-бирер чыкъып кеттилер. Биринджи кеткенлер энъ къарт сойлары эди. Ахыр-сонъу Исанен ялынъыз ортада тургъан къадын къалды.

¹⁰ Иса башыны котерди де, къадындан башкъа ич кимсени коръмейип:

— Эй къадын! — деди. — Олар къайда? Сени ич кимсе къабаатламадымы?

¹¹ — Ич кимсе, эфендим! — деп джевап берди къадын.

— Мен де сени къабаатламайым, — деди Иса. — Бар да, бундан сонъ даа гуна япма*.

¹² Сонъ Иса кене халкънен лаф этип:

— Мен дюньянынъ ярыгъы олам. Ким Меним пешимден кетсе, къаранлыкъта юрмез, лякин онен аят ярыгъы оладжакъ, — деди.

¹³ Фериселер бунъа къаршы:

— Сен Озюнъ Озюнъе шаатлыкъ япасынъ. Сенинъ шаатлыгъынъ акъикъий дегиль, — дедилер. ¹⁴ Иса бойле джевап берди:

— Мен Озюме Озюм шаатлыкъ япсам да, меним шаатлыгъым акъикъийдир, чюнки Мен къайдан кельгенимни ве къайда кетейткъанымны билем. Сиз исе Меним къайдан кельгенимни ве къайда кетейткъанымны

---

* 8.11 Бу парча 7.53-8.11 энъ къадимий ве нуфузлы эльязмаларда ёкъ.

бильмейсиз. ¹⁵ Сиз тышкызы корюнишке бакъып суд этесиз; Мен исе ич кимсени суд этмейим. ¹⁶ Эгер Мен суд этсем де, адалетли суд этем, чюнки Мен ялынъыз дегилим, Мени ёллагъан Бабам Меннен. ¹⁷ Сизинъ Къанунынъызда язылгъан ки, эки адамнынъ шаатлыгъы акъикъийдир. ¹⁸ Мен Озюме Озюм шаатлыкъ этем, Мени ёллагъан Бабам да Манъа шаатлыкъ эте.

¹⁹ — Сенинъ Бабанъ къаерде? — деп сорадылар Исадан. О, джевап берип:

— Сиз не Мени, не Бабамны таныйсыз. Эгер Мени таныгъан олсанъыз, Бабамны да таныр эдинъыз, — деди.

²⁰ Бу сёзлерни Иса Алланынъ Сарайы азбарында адамларны огреткен вакъытта, садакъа сандыгъы янында турып айтты. Оны ич кимсе якъаламады, чюнки Онынъ вакъты даа кельмеген эди.

²¹ Иса оларгъа кене:

— Мен якъында кетеджем. Сиз Мени кыдыраджакъсыз, амма гуналы олып оледжексиз. Мен бараджакъ ерге сиз барып оламайджакъсыз, — деди.

²² — Бельки О, Озюни ольдюрмеге истейми? Чюнки О: «Мен бараджакъ ерге сиз барып оламайджакъсыз», — дей, — деди озъара еудийлер. ²³ Иса оларгъа шойле деди:

— Сиз ашагъыдансыз, Мен исе юкъарыданым. Сиз бу дюньядансыз, Мен исе бу дюньядан дегилим. ²⁴ Шунынъ ичюн: «Сиз гуналы олып оледжексиз», дедим сизге. Мен — Одырым. Эгер бунъа инанмасанъыз, гуналы олып оледжексиз.

²⁵ — Я Сен кимсинъ? — деп сорадылар Исадан. Иса шойле деди:

— Башындан сизге не айткъан олсам, айны О олам.
²⁶ Сизинъ акъкъынъызда айтмагъа ве суд этмеге чокъ шейим бар. Амма Мени Ёллагъан — акъикъийдир. Мен Ондан не эшиткен олсам, шуны дюньягъа бильдирем.

²⁷ Олар исе Иса Озь Бабасы акъкъында айткъаныны анъламадылар. ²⁸ Иса Озь сёзюни девам этти:

— Инсан Огълуны юкъарыгъа котергенинъизде, биледжексиз ки, Мен — Барым ве Озь-Озюмден ич бир шей япмайым. Аксине, Бабам Мангъа не огреткен олса, ойле де айтам. ²⁹ Мени Ёллагъан Озюмнен. О, Мени ялындыгъа къалдырмагъан, чюнки Мен эр вакъыт О бегенген ишлерни япам.

³⁰ Иса бу сёзлерни айткъанда, чокъ адам Онгъа иман этти.

³¹ Онгъа иман эткен еудийлерге Иса шай деди:

— Эгер Меним сёзюмни динълей берсенъиз, сиз акъикъий шегиртлерсинъиз. ³² Сиз акъикъатны биледжексиз, ве акъикъат сизни азат этеджек.

³³ — Биз Ибраимнинъ эвлятларымыз, — деп джевап берди олар. — Ич бир вакъыт ич кимсеге къул олмадыкъ. «Азат оладжакъсыз», деп насыл айта билесинъ?

³⁴ — Сизге керчектен догърусыны айтам, — деди Иса. — Гуна япаяткъан эр бир адам гунанынъ къулудыр.

³⁵ Къул эвде омюр бою яшамай, огъул исе эр вакъыт яшай.

³⁶ Шунынъ ичюн, эгер Огъул сизни азат этсе, акъикъатен азат олурсыз. ³⁷ Ибраимнинъ эвлятлары олгъанынъызны билем. Амма Мени ольдюрмеге чаресини кыдырасыз, чюнки сиз Меним сёзюмни анълап оламайсyz. ³⁸ Мен Бабанен олгъан вакъытта нени корьген олсам, оны да айтам. Сиз исе озь бабанъыздан эшиткенлеринъизни беджересиз.

³⁹ Олар Исагъа джевап берип:

— Бизим бабамыз — Ибраимдир, — дедилер.

— Эгер сиз Ибраимнинъ балалары олса эдинъиз,

Ибраимнинъ япкъан ишлерини япар эдинъиз, — деди Иса оларгъа.

⁴⁰ — Шимди Мени ольдюрмеге чаре къыдырасынъыз.

Мен исе — Алладан эшиткен акъикъатны сизге айтып берген адамым. Ибраим бойле шейлер япмагъан эди!

⁴¹ Сиз озъ бабанъызнынъ ишлерини япасыз!

— Биз ороспулыкътан догъмадыкъ да, бизим бир Бабамыз бар. О — Алладыр, — деп джевап бердилер Исагъа. О, оларгъа шойле деди:

⁴² — Эгер Бабанъыз Алла олса эди, Мени север эдинъиз, чюнки Мен Алладан чыкъып кельдим. Мен Озь-Озюмден кельмедим, Мени О, ёлады. ⁴³ Айткъанларымны не ичюн анъламайсыз? Чюнки Меним сёзюмни эшитип оламайсыз. ⁴⁴ Сизинъ бабанъыз — Иблистир. Сиз озъ бабанъызнынъ бутюн истеклерини беджермеге истейсиз. Иблис башындан адам ольдюриджи эди. О, акъикъатта яшамай, чюнки онда акъикъат ёкъ. О, ялан айткъанда, озюне ярашкъан шей айта. Чюнки о, яланджыдыр, яланнынъ бабасыдыр.

⁴⁵ Амма Мен акъикъатны айткъаным ичюн, Мангъа инанмайсыз. ⁴⁶ Къайсы биринъиз Мени бир гунада къабатлап олур? Мен акъикъатны айтам, не ичюн Мангъа инанмайсыз? ⁴⁷ Ким Алладан олса, Алланынъ сёзлерини эшите. Сиз исе Алладан олмагъанынъыз ичюн, эшитмейсиз.

⁴⁸ Бунгъа джевап берип, еудийлер:

— Биз догърусыны айтамыз: Сен — самариелисинъ, ве Сени джин ургъан! — дедилер.

⁴⁹ — Мени джин урмады, — деди Иса. — Мен Ба-
бамны урьмет этем. Сиз исе Мени урьмет этмейсиз.

⁵⁰ Мен Озь шуретимни кыдырмайым. Лякин Башкъа-
сы бар, О оны кыдыра ве суд эте. ⁵¹ Сизге керчектен
догърусыны айтам: ким Меним сёзюмни тутса, о, олюм-
ни ич бир вакъыт корьмейджек.

⁵² — Энди биз билемиз ки, Сени джин ургъан! — деди
еудийлер Онъа. — Ибраим ве пейгъамберлернинъ эписи
ольдилер, Сен исе: «Ким Меним сёзюмни тутса, олюмни
ич бир вакъыт сынап бакъмайджакъ», — дейсинъ! ⁵³ Я
Сен ольген бабамыз Ибраимден буюк оласынъмы? Пей-
гъамберлер де ольди! Сен Озюнъни ким деп саясынъ?

⁵⁴ Иса джевап берди:

— Эгер Мен Озюмни Озюм шуретлесем, Меним
шуретим боштыр. Бабамнынъ Озю Мени шуретлей. Сиз
онъа «Алламыз» дейсиз. ⁵⁵ Амма сиз Оны ич бир вакъыт
бильмединъиз. Мен исе Оны билем. Эгер «Оны бильме-
йим», десем, сизге ошагъан яланджы олур эдим. Амма
Мен Оны билем ве Онынъ Сёзюни тутам. ⁵⁶ Бабанъыз
Ибраим Меним кунюмни кореджегини билип, пек къу-
вангъан эди. Оны корип, севинди.

⁵⁷ — Сен даа элли яшына биле кирмединъ де, Ибра-
имни насыл этип корьдинъ? — деди еудийлер Онъа.

⁵⁸ Иса оларгъа:

— Сизге керчектен догърусыны айтам: Ибраим даа
олмаздан эвель, Мен Барым, — деди.

⁵⁹ О вакъыт олар, Исагъа атмакъ ичюн къолларына
таш алдылар. Лякин Иса гизленип, Сарайдан чыкъты.

¹Иса кечип кеткенде, бир догъма кёр адамны корьди. ²Шегиртлери Исадан: — Равви, о, кёр олып догъгъан, чюн-ки озю, я да ана-бабасы гуна япкъан эдими? — деп сорадылар. ³Иса бойле

джевап берди:

— Озюнингъ де, ана-бабасынынъ да гунасы ичюн дегиль. Лякин Алланынъ ишлери онда белли оладжагъы ичюн, о кёр олып догъды. ⁴Даа куньдюз олгъанда, Мени Ёллагъаннынъ ишлерини япмакъ керекмиз. Гедже келеята, о вакъыт ич кимсе чалышып оламайджакъ. ⁵Мен даа дюньяда олгъанымда, Мен дюньянынъ ярыгъы олам.

⁶Иса бу сёзлерни айтып, ерге тюкюрди ве тюкюрюктен чамур япып, кёрнынъ козьлерине якъты.

⁷— Барып, Силоам хавузында ювун, — деди онъа. (Силоам — «ёлланылгъан» демектир.)

Кёр адам барып ювунды, ве корип башлагъан козьлеринен эвине кельди. ⁸О вакъыт, онынъ къомшулары ве эвельден онынъ кёр олып тиленгенини корьген адамлар:

— Бу, анавы тиленип отургъан кёр адам дегильми? — деп сорай эдилер. ⁹Базылары:

— Эбет, одыр, — деселер, башкъалары:

— Ёкъ, лякин онъа ошай, — дедилер. Адамнынъ

озю исе:

— Догъру, бу меним, — дей эди.

¹⁰— Ойле олса, козьлеринъ насыл ачылды? — деп сорадылар.

¹¹— Иса адлы адам чамур япып, козьлериме якъты да, «Барып, Силоам хавузында ювун», — деди манъа. Мен барып ювундым ве корип башладым, — деди о адам.

¹² — О адам кѡаерде? — деп сорадылар.

— Бильмейим, — деп джевап берди о.

¹³ Сонъ кѡр олгъан адамны фериселернинъ алдына кетирдилер. ¹⁴ Иса чамур япып, кѡр адамнынъ козьлерини ачкъан кунъ исе еудийлернинъ раатлыкъ куню эди.

¹⁵ Фериселер де кѡр адамдан козьлери насыл ачылгъаныны сорадылар.

— О, козьлериме чамур якъты. Мен ювундым, ве энди козьлерим коре, — деди адам.

¹⁶ — Бу адам Алладан дегиль, чюнки О, раатлыкъ кунюни тутмай, — деди базы фериселер. Башкъалары исе:

— Гуналы адам бойле бельгилерни насыл косьтерип олур? — дедилер. Бойледже, араларында дава пейда олды.

¹⁷ — Шу, козьлеринъни ачкъан адам, сенинъ фикиринъдже, ким О? — деп, кене кѡр адамдан сорадылар.

— О, пейгъамбердир, — деди о.

¹⁸ Амма еудийлернинъ башлыкълары, козьлери ачылгъан адамнынъ эвельден кѡр олгъанына ве козьлери ачылгъанына инанмадылар, козьлери корыген адамнынъ ана-бабасыны чагъырттып:

¹⁹ — Кѡр олып догъды, деген огълунъыз шумы? Я энди насыл этип онынъ козьлери коре? — деп сорадылар.

²⁰ Ана-бабасы бойле джевап бердилер:

— Бу бизим огълумыз, онынъ кѡр олып догъгъаныны билемиз. ²¹ Лякин насыл корип башлагъаныны бильмеймиз, козьлерини ким ачкъаныны да бильмеймиз. О акъыл-балигъ яшында, озюнден соранъыз. Озю ичюн озю джевап берсин.

²² Кѡрнынъ ана-бабасы бойле дедилер, чюнки олар еудийлернинъ башлыкъларындан кѡркъа эдилер.

Еудийлернинъ башлыкълары бундан эвель, ким Исаны Месих деп таныса, синагогадан айырылсын, деген къарарны чыкъаргъан эдилер. ²³ Шу себептен кёрнынъ ана-бабасы: «О акъыл-балигъ яшында, озюнден сора-нъыз», — дедилер.

²⁴ Бундан сонъ, эвельден кёр олгъан адамны экинджи кере чагъыртып:

— Алланынъ огюнде догърусыны айт! Биз о адамнынъ гуналы олгъаныны билемиз, — дедилер.

²⁵ — О, гуналымы, ёкъмы, мен бильмейим, — деп джевап берди о. — Мен тек шуны билем: кёр эдим, энди исе корем.

²⁶ — О санъа не япты? Козълеринъни насыл ачты? — деп сорадылар ондан.

²⁷ — Мен сизге энди айткъан эдим де, сиз динълемеди-динъиз! Буны даа эшитмеге истейсиз? Я сиз де Онынъ шегиртлери олмагъа истейсизми? — деди о адам.

²⁸ Еудийлернинъ башлыкълары исе оны акъаретлеп: — Сен Онынъ шегиртисинъ, биз исе — Мусанынъ шегиртлеримиз! ²⁹ Биз билемиз ки, Алла Мусанен лаф эткен. Бу адам исе къаерден олгъаныны бильмеймиз, — дедилер.

³⁰ — Шашыладжакъ бир шей! — деп джевап берди о. — Сиз Онынъ къаерден олгъаныны бильмейсиз, лякин О меним козълеримни ачты! ³¹ Биз билемиз ки, гуналы адамларны Алла динълемей. Тек, ким Алладан къоркъып, Онынъ ирадесини беджерсе, Алла оны динълей.

³² Догъма кёрнынъ козълерини бир кимсе ачкъаныны дюнья тургъандан берли эшитильмеген. ³³ Эгер о адам Алладан олмагъан олса, ич бир шей япып оламаз эди.

³⁴ Еудий башлыкълары бунъа джевап берип:

— Сен бутюнлей гуна ичинде догъгъан олсанъ да, энди бизге акъыл огретесинъми? — деп, оны къувып чыкъардылар.

³⁵Иса о адамнынъ къувып чыкъарылгъаныны эшитип, оны къыдырып тапты.

— Сен Алланынъ Огълуна иман этесинъми? — деп сорады ондан. О адам Исагъа:

³⁶— Эфендим, — деди, — мен Онъа иман этмек ичюн, О ким олгъаныны бильмек керегим.

³⁷— Сен Оны корьдинъ, мына сеннен лаф эткен — Онынъ Озю, — деди Иса. ³⁸О вакъыт адам:

— Иман этем, Рабби! — деди де, Исанынъ огюнде озюни ерге ташлады.

³⁹Иса:

— Корьмегенлер корьсюнлер, корьгенлер исе кёр олсунлар деп, Мен бу дюньягъа суд этмеге кельдим, — деди. ⁴⁰Онынъ этрафында базы фериселер тура эдилер.

Олар бу лафны эшитип:

— Биз кёр дегильмизми? — деп сорадылар. ⁴¹Иса оларгъа:

— Эгер кёр олсанъыз, гунанъыз олмаз эди. Лякин сиз, козьлеримиз корелер, дегенинъыз ичюн, гунанъыз сизде къала, — деди.

¹Сизге керчектен догърусныны айтам: ким къой къошуна къапудан кирмейип, башкъа ёл тапып тюше, о хырсыз ве айдуттыр. ²Къапудан кирген адам исе къойларнынъ чобаныдыр. ³Онъа къаравул къапуны ача, ве къойлар онынъ сесине къулакъ

асалар. О исе озь къойларыны чагъыра ве тышарыгъа алып чыкъа. ⁴О, озь къойларынынъ эписини чыкъаргъанынен, оларнынъ огюнде кете. Къойлар исе онынъ артындан юрелер, чюнки олар онынъ сесини таныйлар. ⁵Ябанджы адамнынъ артындан олар кетмезлер, аксине, ондан къачарлар, чюнки ябанджынынъ сесини танымайлар.

⁶Иса бу кинаели икяени айткъанда, динълегенлер Онынъ не бильдирмеге истегенини анъламадылар. ⁷Шу себептен Иса кене шай деди:

— Сизге керчектен догърусыны айтам: Мен — къойларнынъ къапусы олам. ⁸Менден эвель кельгенлернинъ эписи хырсыз ве айдут эдилер. Лякин къойлар оларгъа къулакъ асмадылар. ⁹Мен — къапудырым. Ким Менден кирсе, къуртарыладжакъ. О, кирип чыкъып, озюне отлакъ да тападжакъ. ¹⁰Хырсыз тек хырсызламакъ, ольдюрмек, йыкъмакъ ичюн келе. Мен исе оларгъа аят, толу аят бермек ичюн кельдим.

¹¹Мен яхшы чобаным. Яхшы чобан къойлары ичюн джаныны бере. ¹²⁻¹³Чобан олмагъан, шахсий къойлары олмагъан, пара ичюн чалышкъан адам къашкъырнынъ кельгенини коръсе, къойларны ташлай да къача, чюнки о парагъа чалыша ве къойлар ичюн ич къайгъырмай. Къашкъыр исе къойларны талай ве дагъыта. ¹⁴Мен яхшы чобаным. Мен Озь къойларымны билем, олар исе Мени билелер. ¹⁵Бадам Мени насыл бильсе, Мен де Бадамны шойле билем. Мен къойларым ичюн джанымны берем. ¹⁶Меним башкъа, бу къоштан олмагъан къойларым да бар. Оларны да алып кельмек керегим. Олар да Менем сесимни эшитеджеклер, ве бир сюрю бир чобаннен оладжакъ. ¹⁷Джанымны янъыдан эльге алмакъ ичюн,

оны берем. Шунунъ ичюн Бабам Мени сева.¹⁸ Меним джанымны Менден кимсе тартып алмай. Мен оны Озь истегимнен берем. Оны бермеге де, къайтарып алмагъа да укюмим бар. Бу эмирни Мен Бабамдан къабул эттим.

¹⁹ Бу сёзлери ичюн еудийлернинъ арасында кене дава чыкъты.²⁰ Араларындан чокълары:

— Оны джин ургъан, О, акъылдан айырылгъан! Оны не ичюн динълейсиз? — дей эдилер.²¹ Башкъалары исе:

— Джин ургъан адам бойле сёзлери айтмаз. Кёр адамнынъ козълерини джин ачып олурмы? — дедилер.

²² Сонъ Ерусалимге Алланынъ Сарайыны Янъыдан Эяллава Байрамы кельди. Къыш эди.²³ Иса Сарайда Сулейманнынъ Эйванында айланып юре эди.²⁴ Еудийлернинъ башлыкълары Онынъ этрафыны сарып алдылар.

— Даа не къадар Сен бизим сабырымызны сынайджакъсынъ? Эгер Сен Месих олсанъ, бизге ачыкътан ачыкъ айт, — дедилер олар.

²⁵ Иса оларгъа джевап берди:

— Мен сизге айттым, амма сиз инанмадынъыз. Меним Бабамнынъ адынен япкъан ишлерим Мангъа шаатлыкъ этелер.²⁶ Сиз исе инанмайсыз, чюнки сиз Меним къойларым дегильсиз.²⁷ Меним къойларым сесимни эшителер. Мен оларны билем, олар исе Меним артымдан юрелер.²⁸ Мен оларгъа эбедий аят берем, ве олар ич бир вакъыт гъайып олмайджакълар. Ич кимсе оларны Меним къолумдан тартып аламаз.²⁹ Оларны Мангъа берген Бабам эписинден буюктир. Бабанынъ къолундан ич кимсе оларны тартып аламаз.³⁰ Мен ве Бабам — бирмиз.

³¹ О вакъыт еудийлернинъ башлыкълары Исаны ташларнен ольдюрмек ичюн, кене таш алып башладылар. Иса:

³² — Мен сизге Бабамнынъ адындан чокъ яхшы ишлер косьтердим. Оларнынъ къайсы бири ичюн Мени ташларнен ольдюрмеге истейсиз? — деди. ³³ Еудийлернинъ башлыкълары Онъа джевап берип:

— Сени яхшы ишлеринъ ичюн дегиль, куфюр сёзлеринъ ичюн ташларнен ольдюрмеге истеймиз, чюнки Сен адам олып, Озюнъни Алла саясынъ! — дедилер. ³⁴ Иса шойле джевап къайтарды:

— Сизинъ Къанунунъызда: «Мен айттым: “Сиз — аллаларсыз”», — деп язылмагъанмы? ³⁵ Мына, Алланынъ сёзю о адамларгъа кельген ве олар «аллалар» адландырылгъан эди. Мукъаддес Язы исе бозулмаз.

³⁶ Шунунънен, Бабам Мени азиз этип дюньягъа ёллады. Сиз Мени, «куфюр сёзлер айта», деп къабаатлайсыз, чюнки Мен: «Мен Алланынъ Огълу олам», дедим?

³⁷ Эгер Мен Бабамнынъ ишлерини япмасам, Манъа иман этменъиз. ³⁸ Эгер Онынъ ишлерини япсам, ве сиз Манъа инанмасанъыз, ишлериме инанынъыз. Сонъ билрсииз ве инанырсыз ки, Баба Менде ве Мен Бабада олам.

³⁹ Сонъра еудийлер кене Исаны якъаламагъа чаресини къыдыра эдилер, лякин Иса оларнынъ къолларындан къуртулып кетти ве ⁴⁰ кене Иордан озенининъ башкъа тарафына, башта Ягъя адамларны сувгъа батырып чыкъаргъан ерге барды ве шу ерде къалды. ⁴¹ Онынъ алдына чокъ адамлар келе эди. Олар:

— Ягъя ич бир бельги косьтермеген эди, лякин Ягъянынъ бу адам акъкъында айткъанларынынъ эписи акъыкый чыкъты, — дей эдилер. ⁴² О ерде чокъ адам Исагъа иман этти.

¹Бетания деген койде Лазар адлы бир адам хаста ята эди. Мерьем ве Марта адлы тата-къардаш да бу койден эдилер. ²Раббиге къокъулы ягъ якъаджакъ ве Онынъ аякъларыны сачларынен сюртип къурутаджакъ шу Мерьем эди. Хаста яткъан Лазар исе Мерьемнинъ агъасы эди. ³Тата-къардаш Исагъа: «Рабби, Сенинъ севимли достунъ хаста олып ята», — деп хабер ёлладылар. ⁴Иса буны эшитип:

— Бу хасталыкъ олюмнен битмейджек, лякин о, Алланынъ шуретине себеп оладжакъ. Алланынъ Огълу да онынъ ярдымынен шурет къазанаджакъ, — деди.

⁵Иса Мартаны, онынъ къыз къардашыны ве Лазарны севе эди. ⁶Амма Лазарнынъ хаста олып яткъаныны билъсе де, олгъан еринде даа эки кунъ къалды. ⁷Бундан сонъ О, шегиртлерине:

— Кене Еудиеге барайыкъ, — деди.

⁸— Равви, — деди шегиртлери, — якъында еудийлер Сени ташларнен ольдюрмеге чаресини къыдыра эдилер. Сен исе кене о ерге бармагъа истейсинъми?

⁹Иса бойле джевап берди:

— Бир кунъде он эки саат оламы? Ким кунъдюз юрсе, сюрюнмей, чюнки бу дюньянынъ ярыгъыны коре. ¹⁰Гедже юрген исе сюрюне, чюнки онда ярыкъ ёкъ.

¹¹— Бу сёзлерни айтып, оларгъа: — Достумыз Лазар юкълап къалды, лякин Мен оны уютмагъа кетем, — деди.

¹²— Рабби, эгер о юкълап къалгъан олса, тюзелир, — деди шегиртлери.

¹³ Лякин Иса Лазарнынъ ольгени акъкъында айта эди. Шегиртлер исе, Иса адий юкъу акъкъында айтты, деп тюшюне эдилер.

¹⁴ Сонъ Иса оларгъа ачыкътан айтты:

— Лазар ольди. ¹⁵ Мен исе о ерде олмагъаныма сиз ичюн къуванам, чюнки шимди иман этеджексиз. Энди айдынъыз, онынъ янына барайыкъ.

¹⁶ О вакъыт, «Эгиз» адландырылгъан Тома башкъа шегиртлерге:

— Айдынъыз, биз де кетейик, Онен берабер олейик! — деди.

¹⁷ Иса о ерге барып, Лазарнынъ къабирде яткъанына дёрт кунъ олгъаныны билди. ¹⁸ Бетания кою Ерусалимге якъын, къарарнен учь километр* узакълыгъында эди. ¹⁹ Чокъ еудийлер Мартагъа ве Мерьемге, агъасынынъ ольгени себебинен оларнынъ гонъюни алмакъ ичюн кельген эдилер. ²⁰ Марта Исанынъ кельгенини эшитип, Оны къаршыламагъа чыкъты. Мерьем исе эвде отура эди.

²¹ — Рабби! — деди Марта Исагъа. — Эгер Сен бу ерде олгъан олсанъ, меним агъам ольмез эди. ²² Амма шимди де билем ки, Сен Алладан не истесенъ, Алла Санъа береджек.

²³ — Сенинъ агъанъ тириледжек, — деди Иса.

²⁴ — Билем, эписи тириледжек вакъытта, сонъки кунъде тириледжек, — деди Марта. ²⁵ Иса онъа шойле деди:

— Мен тирилюв ве аят олам. Манъа иман эткен адам ольсе де, яшайджакъ. ²⁶ Яшайышында Манъа иман

---

* **11.18** *Учь километр* — юнанджа «15 стадиос». Бир стадиос — къарарнен 185 метр.

эткен эр ким ич бир вакъыт ольмейджек. Бунъа инанасынъмы?

²⁷ — Эбет, Рабби, — деди Марта. — Сен дюньягъа келеяткъан Месих, Алланынъ Огълу олгъанынъа инандым.

²⁸ Буны айткъан сонъ, Марта барып, къыз къардашы Меръемни чагъырды.

— Оджа бу ерде, О сени чагъыра, — деди гизлиден Меръемге.

²⁹ Меръем буны эшиткенинен, ашыкъып еринден турды да, Исанынъ янына барды. ³⁰ Иса даа койге кирмеден, Марта Оны къаршылагъан ерде беклеп тура эди.

³¹ Меръемнен берабер эвде отургъан, онъа теселли берген еудийлер, онынъ ашыкъып еринден турып тышарыгъа чыкъкъаныны корьдилер ве, Меръем къабирге барып агъламагъа кетти, деп, онынъ артындан бардылар.

³² Меръем Иса тургъан ерге келип, Оны корьди де, аякълары тюбюне озюни ташлап:

— Рабби! — деди. — Эгер Сен шу ерде олгъан олсанъ, Меним агъам ольмез эди!

³³ Иса Меръемнинъ де, онен кельген еудийлернинъ де агълагъанларыны корьгенинен, руху чорланды да, юреги сызлады.

³⁴ — Оны не ерге къойдынъыз? — деп сорады о.

— Эфенди, барып корь, — дедилер онъа.

³⁵ Исанынъ козьлери яшланды. ³⁶ Еудийлер:

— Бакъынъыз, оны не къадар севе экен, — дедилер.

³⁷ Лякин олардан базылары:

— Мына бу адам кёрнынъ козьлерини ачты. Лазарны да ольмейип къалмасы ичюн бир шей япар экенми? — дедилер.

³⁸ Исанынъ руху кене чорланды. Иса къабирге кельди. Къабир бир къоба ичинде олып, онынъ агъзына таш къоюлгъан эди. ³⁹ Иса:

— Ташны алып четке къоюнъыз! — деди. Олюнинъ татасы Марта Онъа:

— Рабби, о къабир ичине къоюлгъанына дёрт кунь олды, энди къокъусы чыкъкъандыр, — деди.

⁴⁰ — «Эгер иман этсенъ, Алланынъ шерефини кореджексинъ», деп санъа айтмадыммы? — деди Иса.

⁴¹ Сонъра адамлар ташны четке чектилер. Иса исе козьлерини кокке котерип:

— Баба, Мени эшиткенинъ ичюн Санъа шукюр, — деди. ⁴² — Сен Мени эр вакъыт эшиткенинъни билем, якин бу сёзлерни шу ерде тургъан халкъ ичюн, олар Мени Сен ёллагъанынъа инанаджакълары ичюн дедим.

⁴³ Шойле деди де, къатты сеснен:

— Лазар, тышарыгъа чыкъ! — деп къычырды.

⁴⁴ О вакъыт, къоллары-аякълары безге сарылгъан, бетине явлукъ багълангъан, эвель олю олгъан адам чыктып кельди.

— Оны чезингъиз, кетсин, — деди Иса адамларгъа.

⁴⁵ Меръемнен кельген еудийлернинъ чокълугъы, Исанынъ япкъан ишини корип, Онъа иман эттилер. ⁴⁶ Амма базылары, фериселернинъ алдына барып,

Исанынъ япкъаныны айтып бердилер. ⁴⁷ Ондан сонъ баш руханийлер ве фериселер Шуранынъ топлашувыны яптылар.

— Бу адам чокъ бельгилер косьтере. Биз не япайыкъ? — дедилер озъара. ⁴⁸ — Эгер О, бойле девам этсе,

11.45-57

Матта 26.1-5;

Марк 14.1-2;

Лука 22.1-2.

биз исе кедер этмесек, эписи Онъа иман этеджек. Рим-лилер келип, топрагъымызны да, миллетимизни де басып алырлар.

⁴⁹ Олардан бири, о йылы биринджи баш руханий олгъан Каяфа:

— Сиз ич бир шей бильмейсиз! ⁵⁰ Бутюн миллет гъайып олгъанындан, бир адам халкъ ичюн оледжеги сизге яхшы оладжагъыны тюшюнмедингиз, — деди.

⁵¹ Бу сёзлерни о озь истегинден айтмагъан эди. Амма, о йылынынъ биринджи баш руханийи олып, пейгъамберлик япкъанда, Исанынъ шу еудий миллет ичюн оледжегини эвельден айтты. ⁵² Исагъа тек шу миллет ичюн дегиль, лякин дюньяда даркъалып кеткен, Алланынъ эвлятларыны да топлап бирлештирмек ичюн ольмек керек эди. ⁵³ О куньден башлап, олар Исаны ольдюрмек къарарына кельдилер. ⁵⁴ Шунунъ ичюн Иса энди еудийлер арасында ачыкъ юрмей эди. О ерден чыкъып, сахрагъа якъын олгъан топрагъына, Эфраим шеэринине барды. Шу ерде шегиртлеринен берабер къалды.

⁵⁵ Еудийлернинъ Песах Байрамы якъынлашкъан эди. Мемлекетнинъ эр тарафындан адамлар байрамдан эвель эялланмакъ ичюн Ерусалимге кельдилер. ⁵⁶ Олар Исаны къыдыра эдилер. Алланынъ Сарайы азбарында топлалып тургъанлар озъара: «Насыл тюшюнесиз, О, байрамгъа кельмез экенми?» — деп сорай эдилер. ⁵⁷ Баш руханийлер ве фериселер исе Исаны якъаламагъа истеп, кимде-ким Онынъ къаерде олгъаныны бильсе, хабер этсин, деген эмирни чыкъардылар.

¹Песах Байрамын-
дан алты кунь эвель
Иса Бетаниягъа кельди.

12.1-8

Матта 26.6-13;
Марк 14.3-9.

Анда Лазар яшай эди. Иса оны олю-
лерден тирильткен эди. ²О ерде Иса
ичюн акъшамлыкъ аш азырладылар. Марта хызмет эте
эди, Лазар исе Исанен берабер ашагъан адамлардан
бири эди. ³О вакъыт Мерьем бир кучюк бардакъ* темиз,
паалы къокъулы ягъ кетирип, Исанынъ аякъларына якъ-
ты ве сачларынен Онынъ аякъларыны сюртип къурутты.
Ягънынъ къокъусына бутюн эв толды.

⁴Исанынъ шегиртлеринден бири, Оны сатаджакъ
Иуда Искариот:

⁵— Бу ягъны учь юз динаргъа** сатып фукъарелерге
болип берсе, яхшыджа олмаз эдими? — деди.

⁶Бу сёзлерни о фукъарелерге къайгъыргъаны ичюн
дегиль, хырсыз олгъаны ичюн айтты. Ортакъ акъча къу-
тусы онда эди, ве о къутугъа къоюлгъан паралардан озю-
не алып хырсызлай эди.

⁷— О къадынны раатсызлама! — деди Иса. — О, бу
ягъны Меним дефн этиледжек кунюм ичюн сакълады.

⁸Фукъарелер эр вакъыт сизлернен оладжакълар, Мен
исе эр вакъыт сизлернен олмайджам.

⁹Исанынъ не ерде олгъаныны билип, чокъ еудийлер о
ерге кельдилер. Олар тек Исаны дегиль, Иса олюлерден

* **12.3** Бир кучюк бардакъ — юнанджа «бир литра». Бир литра —
къарарнен 330 грамм.

** **12.5** Учь юз динар — къадимий юнанджа «300 денарий», 300 кунь
чалышкъан адамнынъ къазанчы.

тирильткен Лазарны да корьмеге истей эдилер. ¹⁰ Баш руханийлер исе Лазарны да ольдюрмеге тырыша эдилер. ¹¹ Чюнки чокъ еудийлер Лазар ичюн о ерге барып, Исагъа иман эте эдилер.

¹² Эртеси куню байрамгъа кельген чокъ адамлар Исанынъ Ерусалимге келеяткъаныны эшиттилер. ¹³ Пальма терегининъ пытакъларыны алып, Оны къаршыламагъа чыкътылар ве кучьлю сеслернен къычырып башладылар:

12.12-18

Матта 21.1-11;

Марк 11.1-11;

Лука 19.28-40.

— Аллагъа шукюр! Раббининъ ады иле Келеяткъаныны, Израильнинъ Падишасыны шуретленъиз!

¹⁴ Иса бир яш эшекни тапып, устюне минди. Бу акъкъында эвельден бойле язылгъан эди: ¹⁵ «*Эй Сион къызы, къоркъма! Сенинъ Падишанъ яш эшекке минип келеята!*»

¹⁶ Шегиртлери буны башта анъламадылар. Тек Иса Озь шуретине иришкен сонъ, олар бу сёзлер Онынъ акъкъында язылгъаныны ве халкъ Оны бойле къаршылагъаныны хатырладылар. ¹⁷ Иса Лазарны къабирден чагъыргъан ве олюлерден тирильткен вакъытта Онен берабер олгъан халкъ бу акъкъында шаатлыкъ эте эди. ¹⁸ Иса бойле бельгини косьтергени акъкъында эшиткен халкъ Оны къаршыламагъа чыкъты.

¹⁹ Фериселер исе бир-бирине:

— Коресизми, энди ич бир шей япып оламайсыз. Бутюн дюнья Онынъ артындан кетти! — дей эдилер.

²⁰ Ибадет этмек ичюн байрамгъа кельгенлер арасында юнанлар да бар эди. ²¹ Олар Галилеянынъ Бетсайда шеэринден олгъан Филиппининъ алдына барып ялвардылар:

— Эфенди, биз Исаны корьмеге истеймиз.

²² Филип барып бу акъта Андрейге айтты; сонъ Андрейнен Филип экиси Исанынъ алдына барып, Онъа айттылар. ²³ Иса оларгъа шойле джевап къайтарды:

— Инсан Огълу шуретленеджек вакъты кельди.

²⁴ Сизге керчектен догърусыны айтам: эгер богъдайнынъ урлугъы топракъкъа тюшип ольмесе, о тек адий бир ур-лучыкъ олып къаладжакъ. Амма ольсе, чокъ берекет береджек. ²⁵ Ким озь джаныны севсе, оны гъайып этеджек. Ким бу дюньяда озь джаныны аджымаса, оны эбедий аят ичюн сакълап къалдыраджакъ. ²⁶ Эгер ким Манъа хызмет этсе, Меним артымдан кельсин. Мен къаерде олсам, хызметчим де о ерде оладжакъ. Ким Манъа хызмет этсе, Баба оны урмет этеджек.

²⁷ Энди исе юрегим сызлай, Мен не айтсам экен? «Эй Баба, Мени бу сааттен къуртар», дейимми? Лякин Мен шу саат ичюн кельдим. ²⁸ Эй Баба, Озь адынъны шерефле!

Иса буны айткъанынен коктен:

— Мен оны шерефледим ве даа шерефлейджегим, — деген сес кельди. ²⁹ О ерде тургъан халкъ буны эшитип, кок гудюрдиси белледи. «Екъ, Онен мелек лаф этти!» — деди башкъалары.

³⁰ Бунъа джевап берип Иса деди:

— Бу сес Мен ичюн дегиль, сиз ичюн олды. ³¹ Шимди бу дюнья суд этиледжек, шимди бу дюньянынъ башлыгъы* тышарыгъа чыкъарылып къувуладжакъ. ³² Мен ерден юкъарыгъа котерильгенимде, эр кесни Озюме чекеджегим.

---

* 12.31 Демек, Иблис.

³³ Бу сёзлерни Иса Озюнинъ насыл оледжегини бильдирмек макъсадынен айтты. Халкъ бунъа джевап берип деди:

³⁴ — Биз Къанундан, Месих эбедий бизнен оладжакъны эшиттик. Насыл этип Сен: «Инсан Огълуна юкъарыгъа котерильмеге керек», — дейсинъ? Ким бу Инсан Огълу?

³⁵ Иса оларгъа деди:

— Даа къыскъа бир вакъыт ичинде ярыкъ сизнен оладжакъ. Ярыкъта юрюнъиз, даа къаранлыкъ сизни басмасын. Къаранлыкъта юрген адам къаерге кетяйткъаныны бильмей. ³⁶ Ярыкъ даа сизнен олгъанда, ярыкъкъа иман этинъиз, озюнъиз де ярыкънынъ огъулары оладжакъсыз.

Бу сёзлерни айттып, Иса узакълашып гизленди.

³⁷ Иса халкънынъ козю огюнде о къадар чокъ бельгилерни косътерген олса да, олар Исагъа иман этмей эдилер. ³⁸ Чюнки Ешая пейгъамбернинъ айткъан сёзлери беджериледжек эди:

«Я Рабби!

Бизден эшиткен хаберге ким инанды?

Раббининъ къудрети кимге белли олды?»

³⁹ Олар ана шу себептен инанып оламай эдилер.

Ешая пейгъамбер даа айткъаны киби:

⁴⁰ *«Бу халкънынъ козьлерини кёр этти, юрегини де бир шей анъламагъан киби этти. Бойледже, олар козьлеринен коръмезлер, акъылларынен анъламазлар, О бизлерни тедавийлер, деп Манъа кельмезлер».*

⁴¹Ешая буны айткъан эди, чюнки о, Месихнинъ шуретини корьген ве Онынъ акъкъында айта эди.

⁴²Бунъа бакъмадан, чокъ башлыкълар биле Исагъа иман эттилер. Лякин, синагогалардан айырымасынлар деп, олар фериселер ичюн Исаны ачыкъ танымай эдилер.

⁴³Чюнки башлыкълар Алланынъ шуретинден адамларнынъ шуретини зияде севе эдилер.

⁴⁴Иса кычырып:

— Манъа иман эткен адам Манъа дегиль, Мени Ёллагъангъа иман эте. ⁴⁵Мени корьген адам Мени Ёллагъанны коре. ⁴⁶Манъа иман эткен эр бир адам къаранлыкъта къалмасын деп, Мен дюньягъа ярыкъ олып кельдим. ⁴⁷Ким Меним сёзлеримни эшитип иман этмесе, оны Мен суд этмейим. Мен дюньяны суд этмек ичюн дегиль, къуртармакъ ичюн кельдим. ⁴⁸Мени ред этип, сёзлеримни къабул этмеген адамнынъ суд этиледжеги бар — оны ахыр заманда Меним айткъан Сёзюм суд этеджек.

⁴⁹Мен Озь адымдан айтмадым. Мени ёллагъан Баба не айтаджагъымны, насыл айтаджагъымны Манъа буюрды. ⁵⁰Онынъ эмири исе эбедий аят олгъаныны билем. Мен не айткъан олсам, Баба Манъа буюргъаныны айтам, — деди.

¹Песах Байрамындан эвель Иса, Онынъ бу дюньядан Бабанынъ янына кетмек вакъты кельгенини биле эди. О, бу дюньяда Озюнинъкилерни севген эди ве шимди оларны сонъунадже севди. ²Акъшамлыкъ ашы вакъты эди. Симон Искарот огълу Иуданынъ юрегине Иблис чокътан Исаны сатмакъ

ниетини кьойгъан эди. ³Иса исе, Баба эр шейни Онынъ кьолуна бергенини ве Алладан чыкъып, кене Алланынъ янына къайтаткъаныны биле эди. ⁴Шунынъ ичюн, Иса софра башындан турды, усть урбасыны чыкъарды, бир эльбез алды да, белине багълады. ⁵Сонъ легенге сув кьойып, шегиртлерининъ аякъларыны ювып башлады. Белине багълагъан эльбезнен оларнынъ аякъларыны сюртип къурутты.

⁶Иса Симон Пётрнынъ янына кельгенде:

— Рабби! Сен меним аякъларымны ювамга истейсинъми?! — деди Пётр.

⁷— Мен шимди не япкъанымны сен анъламайсынъ. Сонъ анълайджакъсынъ, — деди Иса онъа джевап берип.

⁸— Меним аякъларымны ич бир вакъыт ювмайджакъсынъ! — деди Пётр.

— Эгер ювмасам, Меннен бирликте пайынъ олмайджакъ, — деди Иса. ⁹О вакъыт Симон Пётр:

— Рабби, тек аякъларымны дегиль, кьолларымны, башымны да юв! — деди. ¹⁰Иса онъа:

— Ювулгъан адам бутюнлей темиз, онынъ тек аякъларыны ювмакъ керек. Сиз темизсиз, амма эпинъиз дегиль, — деди. ¹¹Иса Оны сатаджакъ адамны биле эди, шунынъ ичюн «Эпинъиз темиз дегильсиз», деди.

¹²Шегиртлерининъ аякъларыны ювгъан сонъ, Иса усть урбасыны кийип, ерине ерлешти. Шегиртлерине деди:

— Мен сизге не япкъанымны анъладынъызмы? ¹³Сиз Манъа «Оджа» ве «Рабби» дейсиз, эм догъру айтасыз, чюнки Мен бу олам. ¹⁴Шунынъ ичюн, эгер Мен Рабби ве Оджа олып, аякъларынъызны ювгъан олсам, сизге де

бир-биринъизнинъ аякъларынъызны ювмакъ керек.

¹⁵ Мен сизге орьнек косътердим. Энди Мен сизге не япкъан олсам, сизге де ойле япмакъ керек. ¹⁶ Сизге керчектен догърусыны айтам: къул озюнинъ эфендисинден устюн дегиль, ёлланьлгъан да оны ёллагъандан устюн дегильдир. ¹⁷ Эгер буны анъласанъыз, буны беджерип бахтлы олурсыз!

¹⁸ Мен эпинъиз акъкъында айтмайым, — девам этти Иса. — Мен сайлагъан адамларымны билем. Лякин Языда: «*Отъмегимни ашагъан адам Манъа къаршы табаныны котерди*», — язылгъан сёзлер беджерильмек керек. ¹⁹ Шимдиден, даа бу вакъиалар олмаздан эвель, Мен буны сизге айтам, чюнки бу вакъиалар олгъан сонъ, сиз иман этеджексиз ки, Мен — Одырым. ²⁰ Сизге керчектен догърусыны айтам: ким Мен ёлайджакъ адамны къабул этсе, Мени къабул эте. Мени къабул эткен исе Мени Ёллагъанны къабул эте.

²¹ Бу сёзлерни айткъан сонъ, Исанынъ руху пек сыкъылды. Энди ачыкътан-ачыкъ айтып башлады:

— Сизге керчектен догърусыны айтам: сизден биринъиз Мени сатаджакъ.

²² Шегиртлери исе, О, ким акъкъында айткъаныны бильмейип, шашкъынлыкънен бир-бирине бакъып тура эдилер. ²³ Олардан бири Исанынъ янында ята эди. Иса оны пек севди. ²⁴ Симон Пётр онъа: Иса ким акъкъында айткъаныны сораса, деп ишмар этти. ²⁵ О исе Исанынъ кокрегине башыны къойып:

— Рабби, о кимдир? — деп сорады. ²⁶ Иса джевап берип:

13.21-30

Матта 26.20-25;

Марк 14.17-21;

Лука 22.21-23.

— Мен бу кесек отъмекни ашкъа батырып кимге берсем, одыр, — деди. Сонъ О, бир кесек отъмекни батырып, Симон Искариот огълу Иудагъа берди. ²⁷ Шу анъ, Иуда отъмекни алгъанынен, Иблис онынъ ичине кирди.

— Япаджагъынъны тез-тез яп, — деди онъа Иса.

²⁸ Софра этрафындакилерден ич кимсе Иса бу сѣзлерни не ичюн айткъаныны анъламады. ²⁹ Акъча къуту-сы Иудада олгъаны ичюн, базылары Иса онъа: «Байрам ичюн бизге керек олгъан шейлерни сатын ал», я да «Фукъарелерге бир шей бер», деди, деп тюшюндилер.

³⁰ Иуда исе отъмекни алып, бирден тышарыгъа чыкъып кетти. Энди гедже тюшкен эди.

³¹ Иуда чыкъып кеткен сонъ, Иса деди:

— Шимди Инсан Огълу шеревленди, Алла да Инсан Огълунда шеревленди. ³² Эгер Алла Инсан Огълунда шеревленген олса, Алла да Озюнде Инсан Огълуну шеревлейджек ве тез арада шеревлейджек Оны. ³³ Балалар! Мен сизлернен берабер даа аз вакъыт оладжагъым. Мени къыдыраджакъсыз. Еудийлернинъ башлыкъларына айткъаным киби, сизге де айтам: Мен кетяйткъан ерге сиз барып оламайсыз.

³⁴ Сизге янъы эмир берем: бир-бирингизни севингиз. Мен сизни насыл севген олсам, сиз де бир-бирингизни шойле севингиз. ³⁵ Эгер арангызда бир-бирингизге севги олса, сиз Меним шегиртлерим олгъанынгызны эписи биледжек.

³⁶ Симон Пётр Исагъа деди:

— Рабби, Сен къаерге кетесинъ?

— Энди Мен кетяйткъан ерге сен

шимди артымдан барып оламайсынъ, ам-

ма сонъ бараджакъсынъ, — деп джевап берди онъа Иса.

13.36-38

Матта 26.31-35;

Марк 14.27-31;

Лука 22.31-34.

³⁷ — Рабби, — деди онъа Пётр, — не ичюн шимди ар-тынъдан барып оламайым? Мен Сен ичюн джанымны береджегим!

³⁸ Иса джевап берип:

— Мен ичюн джанынъны береджексинъ? Санъа керчектен догърусыны айтам: хораз къычырмаздан эвель, сен Менден учъ кере вазгечеджесинъ, — деди.

¹Юреклеринъиз сыкъылмасын.

Аллагъа иман этесиз, Манъа да иман этинъиз! ²Бабамнынъ эвинде ода чокъ.

Ойле олмаса эди, Мен сизге ер азыр-ламагъа кетем, дер эдимми? ³Мына,

Мен барып сизге ер азырлайджагъым да, кене келип, сизни яныма алып кетеджегим. Сонъ Мен олгъан ерде сиз де оладжакъсынъыз. ⁴Мен бараджакъ ёлны сиз билесиз.

⁵ — Рабби! — деди Онъа Тома. — Къаерге кетейт-къанынъны биз бильмеймиз. Ёлуны да насыл билейик?

⁶Иса онъа деди:

— Мен — ёл, акъикъят ве аят олам. Бабагъа келеджек эр ким тек Меним вастамнен келе. ⁷Эгер Мени бильген олсанъыз, Бабамны да биледжексиз. Шимди Оны билесиз ве Оны коръдинъиз.

⁸Филип Онъа деди:

— Рабби, бизге Бабаны косътер, бу биз ичюн етерли!

⁹ — Филип, — деди Онъа Иса. — Мен о къадар ва-къыттан берли сизнен берабер олдым, ве Мени бильмей-синъми? Мени коръген адам Бабамны да коръди. Сен насыл этип, «Бизге Бабаны косътер», дейсинъ? ¹⁰Мен

Бабада, Баба исе Менде олгъанына инанмайсынъмы? Мен сизге айткъан сѣзлерни Озюмден айтмайым, Менде олгъан Баба шу ишлерни беджере. ¹¹Мен Бабада, ве Бабам Менде олгъанына, Мангъа инанынъыз. Эгер бунгъа да инанмасанъыз, ич олмадым япкъан ишлерим ичюн Мангъа инанынъыз. ¹²Сизге керчектен догърусыны айттам: Мангъа иман эткен адам Мен япкъан ишлеримни озю япаджакъ ве атта бундан буюк ишлер де япаджакъ, чюнки Мен Бабанынъ янына кетейтам. ¹³Меним адымдан бир шей сорасанъыз, оны беджереджегим. Бойледже, Баба Огълунда шеревленеджек. ¹⁴Меним адымдан не сорасанъыз, Мен оны беджереджегим.

¹⁵Эгер Мени севсенъиз, эмирлеримни тутаджакъсынъыз. ¹⁶Мен Бабадан сорайджагъым, ве О, эбедий сизнен къаладжакъ башкъа Къорчалайыджыны береджек. ¹⁷О — Акъикъат Рухудыр. Дюнъя Оны къабул этип оламаз, чюнки Оны корьмей ве бильмей. Сиз исе Оны билесиз, чюнки О, эр вакъыт сизнен, ве ичингизде оладжакъ. ¹⁸Сизни оксюз къалдырмам, янынъызгъа къайтып келеджем. ¹⁹Бираздан сонъ дюнья Мени корьмейджек. Амма сиз Мени кореджексиз, чюнки Мен яшамакътам, сиз де яшайджакъсыз. ²⁰Шу куню биледжексиз ки, Мен Бабамда, сиз Менде ве Мен сизде олам. ²¹Ким Меним эмирлеримни алса ве оларны тутса, о, Мени севе. Ким Мени севсе, Бабам да оны севеджек. Мен де оны севеджем ве Озюмни онгъа косътереджем, — деди Иса.

²²Сонъ Иуда (Искарот дегиль):

— Рабби, Сен не ичюн Озюнгни дюнгъагъа дегиль, лякин бизге косътермеге истейсинъ? — деди.

²³Иса онгъа шойле джевап берди:

— Ким Мени севсе, Меним сёзюмни тутаджакъ, ве Бабам оны севеджек. Биз онъа келип, Озюмиз онен яшайджакъмыз. ²⁴ Ким Мени севмесе, сёзлеримни тутмайджакъ. Сиз эшиткен сёз исе Меним дегиль, лякин Мени ёллагъан Бабанынъ сёзюдир. ²⁵ Буны Мен даа сизнен олгъанымда айттым. ²⁶ Къорчалайыджи исе, Меним адымдан Баба ёллайджакъ Мукъаддес Рух сизге эр шейни огретеджек ве Меним сизге айткъан эписи сёзлеримни О, акъылынъызгъа кетиреджек.

²⁷ Мен сизге барышыкъ къалдырам; Озь барышыгъымны сизге берем. Дюнъя бергени киби Мен бермейим. Юреклерингиз сыкъылмасын, къоркъмангыз.

²⁸ Сизге айткъанымны: «Мен сизден кетейтам ве кене къайтаджам», эшиттингиз. Эгер Мени севген олсангыз, «Бабамнынъ янына кетейтам» дегениме къуваныр эдингиз. Чюнки Бабам Менден буюктир. ²⁹ Бу шейлер ерине кельгенинен иман этингиз деп, олар даа олмаздан эвель Мен сизге айттым. ³⁰ Сизнен лаф этмек ичюн чокъ вакътым къалмады. Чюнки бу дюнъянынъ башлыгъы* келеята. Онынъ пайы исе Менде ёкъ. ³¹ Лякин дюнъя бильсинки, Мен Бабаны севем, Баба Мангъа не буюргъан олса, оны беджерем. Энди турунгыз, бу ерден кетейки.

¹ Мен — акъыкый юзюм асмасы олам, Бабам исе — багъдждыдыр. ² Мендеки мейва бермеген эр бир пытакъны О, кесип ташлай. Мейва берген эр бир пытакъны исе, даа чокъ мейва берсин деп, пытап

* 14.30 Демек, Иблис.

темизлей. ³Меним сизге айткъан Сёзюм ичюн сиз энди темизсинъыз. ⁴Менде олунъыз, Мен де сизде оладжагъым. Асмада къалмагъан пытакъ озь-озюнден мейва берип оламай; сиз де Менде къалмасанъыз, мейва берип оламазсыз.

⁵Мен — юзюм асмасы олам, сиз — пытакъларысынъыз. Ким Менде олса, Мен де онда олсам, о, чокъ мейва бере, чюнки Менсиз ич бир шей япып оламайсыз.

⁶Ким Менде олмаса, кесильген пытакъ киби атыладжакъ ве къуруйджакъ. Бойле пытакъларны джыйып, атешке атып якъалар. ⁷Эгер сиз Менде къалсанъыз ве сёзлерим де сизде къалса, истегенинъизни соранъыз, сизге бериледжек. ⁸Сиз чокъ мейва берсенъыз ве Меним шегиртлерим олсанъыз, Бабам шерефленеджек.

⁹Бабам Мени насыл севген олса, Мен де сизни ойле севдим. Меним севгимде булунынъыз. ¹⁰Мен Бабамнынъ эмирлерини тутып, Онынъ севгисинде булунам. Сиз де Меним эмирлеримни тутсанъыз, Меним севгимде булунаджакъсыз.

¹¹Меним къуванчым сизде олсун ве сизинъ къуванчынъыз бутюнлей олсун деп, Мен бу сёзлерни сизге айттым. ¹²Меним эмирим шудыр: Мен сизни насыл севген олсам, сиз де бир-биринъизни ойле севинъиз. ¹³Ким озь джаныны достлары ичюн берсе, бундан юксек севги ёкъ. ¹⁴Эгер сиз буюргъанларымны беджерсенъиз, сиз Меним достларымсыз. ¹⁵Мен сизге энди «къул» демеийим, чюнки къул эфендисининъ не япкъаныны бильмей. Сизге исе «достларым» дедим, чюнки Бабамдан эшиткен эр шейни сизге бильдирдим.

¹⁶Сиз Мени сайламадынъыз, лякин Мен сизни сайладым ве сизни, юргеге ве гъайып олмайджакъ мейва

бермеге тайин эттим. Шунынъ ичюн, Меним адымдан Бабадан не истесенгыз, О, сизге береджек.

¹⁷ Мен сизге буюрам: бир-бирингизни севингиз! ¹⁸ Эгер дюнъянынъ сизни кореджек козю олмаса, билингиз ки, сизден эвель онынъ Мени кореджек козю ёкъ эди. ¹⁹ Сиз бу дюнъядан олгъан олсангыз, дюнъя сизни озюнъки киби север эди. Амма сиз бу дюнъядан дегилсиз, лякин Мен сизни дюнъядан сайлап алдым. Ана шу себептен дюнъянынъ сизни кореджек козю ёкъ. ²⁰ «Къул озь эфендисинден устюн олмаз», деген лафны акъылынъызда тутунгыз. Эгер Мени къувгъан олсалар, сизни де къуваджакълар. Эгер Меним сёзлеримни туткъан олсалар, сизингилерини де тутаджакълар.

²¹ Адамлар бунынъ эписини сизге Меним адым ичюн япаджакълар, чюнки Мени Ёллагъанны бильмейлер. ²² Эгер Мен келип оларгъа айтмагъан олсам, оларда гуна олмаз эди. Энди исе гунасына сылтав къалмады. ²³ Мени кореджек козю олмагъан адамнынъ Бабамны да кореджек козю ёкъ. ²⁴ Эгер Мен олар арасында, башкъалары асыл япып оламагъан ишлерни япмагъан олсам, оларда гуна олмаз эди. Энди исе ишлеримни корьдилер ве Мени де, Бабамны да кореджек козю олмады. ²⁵ Бу оларнынъ Къанунында: *«Себепсиз оларнынъ Мени кореджек козю ёкъ эди»*, — деп язылгъан шей беджерильмек ичюн олмакъ керек эди.

²⁶ Бабамдан Мен сизге Къорчалайдыжыны ёллайджам. О, Бабамдан чыкъаяткъан Акъикъат Рухудыр. О кельгенде, Меним акъкъымда шаатлыкъ этеджек.

²⁷ Сиз де шаатлыкъ этеджексиз, чюнки сиз башындан Меннен берабер эдингиз.

¹Сиз ёлдан урулмангъыз деп, Мен буны сизге айттым. ²Сизни синагогадан айыраджакълар. Ойле заман келеята ки, сизни ольдюрген эр бир адам, буны япып, Аллагъа хызмет этем, деп тюшюнеджек. ³Бу ишлерни япаджакълар, чюнки олар не Бабамны, не Мени таныдылар. ⁴Онынъ вакъты-саати кельгенде, сёзлеримни хатырлангъыз деп, Мен буны сизге бильдирдим. Эвельден сизге буны айтмадым, чюнки сизнен берабер эдим. ⁵Энди исе Мени Ёллагъаннынъ янына кетем. Амма арангъыздан ич кимсе Менден: «Къайда кетесинъ?» — деп сорамай. ⁶Лякин буны сизге айткъаным ичюн, юреклерингъиз гъам-къайгъыгъа толды. ⁷Амма сизге акъикъатны айтам: Меним кетейткъаным сиз ичюн файдалыдыр. Чюнки эгер Мен кетмесем, Къорчалайыджы сизге кельмез. Эгер кетсем, Оны сизге ёллайджагъым. ⁸О исе келип, гуна, инсафлыкъ ве суд акъкъында дюньянынъ къабаатыны белли этеджек. ⁹Гуна акъкъында, чюнки адамлар Мангъа иман этмейлер. ¹⁰Инсафлыкъ акъкъында, чюнки Мен Бабагъа кетейтам, ве сиз Мени энди корьмейджексиз. ¹¹Суд акъкъында, чюнки бу дюньянынъ башлыгъы* суд этильди.

¹²Сизге даа чокъ шей айтмакъ керегим, лякин шимди оны англап оламайсыз. ¹³Амма О, Акъикъат Руху кельгенде, О, сизни бутюн акъикъат ёлуна алып бараджакъ. О, Озюнден айтмайджакъ. Не эшитсе, шуны айтаджакъ ве келеджекте оладжакъларны сизге ачыкъ-айдын этеджек. ¹⁴О, Мени шерейлейджек, чюнки Менден эшиткен

---

* 16.11 Демек, Иблис.

шейлерни сизге ачыкъ-айдын этеджек. ¹⁵ Бабанынъ олгъан эр шейи Менимкидир. Ана шу себептен, О, Менден эшиткен шейлерни сизге ачыкъ-айдын этеджек, дейим. ¹⁶ Бираздан сиз Мени корьмейджексиз, бираздан да кене Мени кореджексиз.

¹⁷ О вакъыт Исанынъ шегиртлери озъара:

— Онынъ бизге: «Бираздан сиз Мени корьмейджексиз, бираздан да кене Мени кореджексиз», ве «Чюнки Мен Бабамнынъ янына кетем», айткъанынынъ манасы не? — дедилер.

¹⁸ Сонъ олар:

— «Бираздан» дегенинен не айтмагъа истей? Биз анълап оламаймыз! — дей эдилер.

¹⁹ Иса, шегиртлери Ондан бу шейлер акъкъында сорамагъа истегенлерини билип, деди:

— «Бираздан Мени корьмейджексиз, бираздан да кене Мени кореджексиз», деген сёзлерим акъкъында деп сорашасынъызмы? ²⁰ Сизге керчектен догърусыны айтам: сиз агълайджакъсыз ве юреклеринъиз янаджакъ, дюнья исе къуванаджакъ. Сиз дертлер чекеджексиз, лякин дертлеринъиз къуванчкъа айланаджакъ. ²¹ Бала догъгъан къадын дертлер чеке, чюнки онынъ вакъты кельди. Амма бала догъгъандан сонъ, дертлерини унута, чюнки дюньягъа янгы адамнынъ кельгенине къувана.

²² Сиз де шимди дертлер чекесиз, лякин Мен сизни кене кореджем, ве юреклеринъиз къуванчкъа толаджакъ, ве къуванчынъызны сизден ич кимсе тутып аламаз.

²³ О куню Менден ич бир шей сорамайджакъсыз. Сизге керчектен догърусыны айтам: эгер Меним адымдан Бабадан не сорасанъыз, О, сизге береджек. ²⁴ Шимдигедже

Меним адымдан Бабадан ич бир шей сорамадынъыз. Соранъыз ве аладжакъсыз, ве къуванчынъыз там оладжакъ.

²⁵ Бу шейлерни Мен сизге кинаенен айттым. Лякин ойле бир вакъыт келе ки, энди сизге кинаенен айтмайджагъым, Баба акъкъында ачыкътан-ачыкъ айтаджагъым.

²⁶ О куню Меним адымдан сораиджакъсыз. Мен исе, сиз ичюн Бабадан сораиджагъым, демейим. ²⁷ Баба Озю исе сизни севе, чюнки сиз Мени севип, Алладан чыкъкъяныма инандынъыз. ²⁸ Мен Бабадан чыкъып, дюньягъа кельдим. Энди кене дюньядан кетип, Бабагъа къайтам.

²⁹ — Мына, шимди Сен ачыкъ-айдын айтасынъ, кинаенен лаф этмейсинъ, — деди шегиртлер Исагъа. ³⁰ — Шимди билемиз ки, Сен эр шейни билесинъ ве ич бир адамгъа Сенден сорамакънынъ кереги ёкъ. Шунунъ ичюн биз Сен Алладан кельгенинъе инанамыз.

³¹ — Энди инанасынъызмы? — деди Иса оларгъа.

³² — Мына, ойле вакъыт келеята ве энди кельди ки, эр биринъиз озь тарафынъызгъа къачаджакъсыз, ве Мен бир Озюм олып къаладжагъым. Амма Мен ялынъыз дегилим, чюнки Баба Меннен берабер. ³³ Сиз Менде барышыкъ тапмакъ ичюн буларны сизге айттым. Дюньяда къаза-беля устюнде яшайсынъыз. Лякин джесюр олунынъыз: Мен бу дюньяны енъдим.

¹ Шу сёзлерден сонъ Иса козьлерини кокке котерип, деди:

— Эй Баба! Вакъыт кельди. Огъул Сени шерэфлемек ичюн, Огъулны шерэфле, ² чюнки Сен Онъа бутюн яшагъанларнынъ устюнде къудретни бердинъ, Сен Онъа

берген адамларнынъ эписине О, эбедий аят берсин. ³Эбедий аят исе — Сени, бирден-бир акъикъий Алланы эм де Сен ёллагъан Иса Месихни танып-бильмектир.

⁴Манъа берген вазифенъни беджерип, Мен ер юзюнде Сени шеревфледим. ⁵Мына, Баба, Сенинъ огюньде Мени шеревфле. Дюнья яратылмаздан эвель Сенинъ огюньде Менимки олгъан шеревфни Манъа къайтар.

⁶Сен дюньядан Манъа берген адамларгъа Сенинъ адынъны ачтым. Олар Сенинъ эдилер, ве Сен оларны Манъа бердинъ, ве олар Сенинъ сёзюньни туттылар. ⁷Олар энди билелер ки, Сен Манъа берген эр шей Сенден келе, ⁸чюнки Манъа берген сёзлеринъни оларгъа айттым. Олар исе сёзлеринъни къабул этип, Мен Сенден чыкъып кельгенимни керчектен анъладылар, Мени Сен ёллагъанынъа инандылар.

⁹Мен олар ичюн сорайым. Дюнья ичюн дегиль, якин Сен Манъа берген адамлар ичюн сорайым, чюнки олар Сенинъдир. ¹⁰Меним эр бир шейим — Сенинъ, Сенинъ эр бир шейинъ исе — Менимдир. Меним шеревфим оларнен багълы.

¹¹Мен энди бу дюньяда олмайджам. Олар бу дюньяда къалалар, Мен исе Санъа къайтам. Эй мукъаддес Баба! Сен Манъа берген адынъда оларны сакъла, олар да Биз киби бирлик олсунлар. ¹²Мен оларнен олгъанымда, Сен Манъа берген адынъда Мен оларны сакълап къорчаладым. Олардан ич бири гъайып олмады. Тек джеэн-немге тюшеджек адам гъайып олды, чюнки Язы беджерильмек керек эди.

¹³Энди исе Санъа къайтам. Меним къуванчым оларда там олмакъ ичюн буларны даа дюньяда олгъанымда

айтам. ¹⁴ Мен оларгъа Сенинъ Сёзюнъни бильдирдим. Дюнъянынъ оларны кореджек козю ёкъ, чюнки Мен бу дюнъядан олмагъаным киби, олар да бу дюнъядан дегиллер. ¹⁵ «Оларны дюнъядан ал», демейим, лякин «Оларны яманлыкътан къорчала», дейим. ¹⁶ Мен бу дюнъядан олмагъаным киби, олар да бу дюнъядан дегиллер. ¹⁷ Оларны акъикъат кучюнен азиз эт. Сенинъ Сёзюнъ — акъикъаттыр. ¹⁸ Сен Мени дюнъягъа ёллагъанынъ киби, Мен де оларны дюнъягъа ёлладым. ¹⁹ Олар акъикъатта азиз олсунлар деп, Мен Озюмни олар ичюн Санъа багъышлайым.

²⁰ Мен тек олар ичюн сорамайым, оларнынъ лафыны эшитип Манъа иман этеджеклер ичюн де сорайым.

²¹ Оларнынъ эписи бирлик олсунлар. Эй Баба, Сен Менде ве Мен Сенде олгъаным киби, олар да Бизде олып, бирлик олсунлар. Сонъ дюнъя Мени Сен ёллагъанынъа инанаджакъ. ²² Биз бирлик олгъанымыз киби, олар да бирлик олсунлар деп, Сен Манъа берген шерефинъни Мен оларгъа да бердим. ²³ Сен Менде, Мен исе оларда олам. Олар там бирлик олсунлар. Сонъра дюнъя Мени Сен ёллагъанынъны ве, Мени насыл севсенъ, оларны да ойле севгенинъни биледжек.

²⁴ Эй Баба! Сен Манъа берген адамлар Меннен берабер бир ерде оладжакъларыны истейим. Сен Манъа берген шерефимни олар коръсюн. Бу шерефимни Сен Манъа, Мени дюнъя яратылмаздан эвель севгенинъ ичюн бердинъ. ²⁵ Эй адалетли Баба! Дюнъя Сени танымагъан олса да, Мен Сени таныдым. Бу адамлар да Мени Сен ёллагъанынъны бильдилер. ²⁶ Сенинъ адынъны оларгъа бильдирдим ве даа бильдиреджегим. Сонъ Манъа олгъан севгинъ оларда да олсун, ве Мен оларда олайым.

¹Бу сёзлерни айт-
къан сонъ, Иса Озь
шегиртлеринен о ерден
чыкъып, Кидрон вади-
йининъ башкъа тарафына кечти. Шу

18.1-11

Матта 26.47-56;

Марк 14.43-50;

Лука 22.47-53.

ерде бир багъ бар эди. Иса шегиртлеринен берабер багъ-
нынъ ичине кирдилер. ²Исаны саткъан Иуда да о ерни
биле эди, чюнки Иса шегиртлеринен берабер о ерде сыкъ-
сыкъ топлаша эдилер. ³Бойлеликнен, Иуда бир арбий
болюкни эм де баш руханийлерден ве фериселерден ме-
мурларны алып, о ерге кельди. Къолларында лампатлар,
фенерлер ве сия бар эди.

⁴Иса, Озюне оладжакъ эр шейни биле эди. О, адам-
ларнынъ огюне чыкъып, сорай:

— Кимни къыдырасыз?

⁵— Назаретли Исаны, — деп джевап бере олар.

— Бу Меним, — дей Иса.

Исаны саткъан Иуда да оларнынъ арасында тура
эди. ⁶Иса «Бу Меним» дегенинен, олар арткъа чекилип,
озьлерини ерге ташладылар. ⁷Иса олардан кене сорай:

— Кимни къыдырасыз?

— Назаретли Исаны, — дейлер олар.

⁸— Сизге айттым да, бу Меним. Эгер Мени къыдыр-
санъыз, бу адамларны йиберинъиз, кетсинлер, — деди
оларгъа Иса. ⁹Шунынънен, Онынъ эвельден: «Сен Ма-
нъа берген адамлардан ич бирисини гъайып этмедим»,
деген сёзлери беджерильмек керек эди.

¹⁰Шу анъ Симон Пётр озь къылычыны чыкъарды да,
баш руханийнинъ къулуны урып, онынъ онъ къулагъыны
кесип атты. Къулнынъ ады Малхос эди.

¹¹ Иса Пётргъа:

— Къылычынъны къынына сакъла! Бабам Мангъа берген къадени ичмемми? — деди.

¹² О вакъыт болюкнинъ аскерлери, бинъбашы ве еудийлернинъ мемурлары Исаны якъалап багъладылар. ¹³ Оны башта Аннасынъ алдына алып кельдилер. Аннас о йылы баш руханий олгъан Каяфанынъ къайнатасы эди. ¹⁴ Эвельден еудий башлыкъларына: «Халкъ ичюн бир адамнынъ ольгени яхшыджа», деп акъыл огреткен адам Каяфа эди.

18.12-14

Матта 26.57-58;

Марк 14.53-54;

Лука 22.54.

¹⁵ Исанынъ артындан Симон Пётр ве даа башкъа бир шегирт кеттилер. Бу шегирт баш руханийнен таныш эди, шунынъ ичюн о, Исанен берабер баш руханийнинъ азбарына кирди. ¹⁶ Пётр исе тышарыда, къапунынъ янында тура эди. Сонъ баш руханийнен таныш олгъан шегирт чыкъты ве къапуны къаравул эткен къызгъа бир шейлер айтып, Пётрны ичериге алып кирди. ¹⁷ О вакъыт, къапуны къаравул эткен къыз Пётрдан:

18.15-18

Матта 26.69-70;

Марк 14.66-68;

Лука 22.55-57.

— Сен де о адамнынъ шегиртлеринден дегильсинъми? — деп сорады.

— Ёкъ! — деди Пётр.

¹⁸ Ава сувукъ олгъаны ичюн, о ерде тургъан къулла ве мемурлар комюрден атеш якъып, къызына эдилер. Пётр да оларнен берабер къызынып тура эди.

¹⁹ О вакъыт баш руханий Исагъа Онынъ шегиртлери ве огретюви акъкъында суаллер бере эди. ²⁰ Иса онгъа джевап берди:

18.19-24

Матта 26.59-66;

Марк 14.55-64;

Лука 22.66-71.

— Мен бутюн дюньягъа ачыкъ айттым. Эр вакъыт еудийлернинъ эписи топлашкъан синагогаларда ве Алланынъ Сарайында огреттим, гизли ич бир шей айтмадым.

²¹ Не ичюн Менден сорайсынъ? Меним лафларымны эшиткенлерден сорап биль, олар айткъанымны билелер.

²² Иса буларны айткъан вакъытта, якъын тургъан мемурулардан бири, Исанынъ бетине урып:

— Баш руханийге насыл джевап бересинъ? — деди.

²³ Иса джевап берип:

— Эгер Мен янълыш айткъан олсам, о, янълыш олгъаны акъкъында шаатлыкъ бер. Эгер догъру айткъан олсам, не ичюн Мени урасынъ? — деди.

²⁴ Бундан сонъ Аннас Исаны багълангъан алда баш руханий Каяфагъа ёлады.

²⁵ Симон Пётр исе даа къызынып тура эди.

— Сен де Онынъ шегиртлеринден дегильсинъми? — деп сорадылар ондан.

— Ёкъ! — деп инкяр этти о.

²⁶ Баш руханийнинъ къууларындан бири, Пётр къулагъыны кесип аткъан адамнынъ сою эди. Бу къул Пётргъа:

— Багъчада сени Онен берабер коръмедимми? — деди.

²⁷ Пётр кене инкяр этти. Шу анъ хораз къыгчырды.

²⁸ Исаны Каяфанынъ эвинден преториягъа* алып бардылар. Саба эрте эди. Еудийлер араманмамакъ ичюн, сарайгъа кирмедилер, чюнки Песах ашыны

18.25-27

Матта 26.71-75;

Марк 14.69-72;

Лука 22.58-62.

18.28-38a

Матта 27.1-2, 11-14;

Марк 15.1-5;

Лука 23.1-5.

* **18.28** Претория — укюмдар Пилат яшагъан ве римли аскерлер яткъан ер.

ашамагъа истедилер. ²⁹ Шу себептен Пилат тышарыгъа, оларнынъ алдына чыкъты.

— Бу адамны неде къабаатлайсыз? — деп сорады.

³⁰ — Эгер О, яманлыкъ япмагъан олса, Оны санъа алып кетирмез эдик, — деп джевап берди олар.

³¹ — Оны озюнъиз алынъыз да, озъ Къанунынъыз боюнджа суд этинъиз, — деди Пилат.

— Бизим ич кимсени олюм джезасына бермеге акъкъымыз ёкъ, — деди онъа еудийлер.

³² Шунынънен, Исанынъ, Озюнинъ келеджек олюми акъкъында айткъан сёзлери ерине кельмек керек эди.

³³ Пилат преториягъа къайтып Исаны чагъырды да:

— Сен еудийлернинъ Падишасы оласынъмы? — деп сорады.

³⁴ — Бу лаф озюнъден чыкътымы, я да башкъалары санъа Меним акъкъымда айттылармы? — деп сорады Иса.

³⁵ — Не, мен еудийимми? Сени манъа Озь халкъынъ, Озь баш руханийлеринъ якъалап бердилер. Сен насыл иш яптынъ? — деди Пилат. ³⁶ Иса джевап берди:

— Меним Падишалыгъым бу дюньядан дегиль. Эгер Падишалыгъым бу дюньядан олгъан олса, еудий башлыкъларынынъ къолуна Манъа берильмемек ичюн, хызметчилерим курешир эдилер. Ёкъ, Меним Падишалыгъым бу ерден дегиль.

³⁷ — Демек, Сен падиша экенсинъ де? — деди Пилат.

— Сен озюнъ Манъа «Падиша» дейсинъ, — деди Иса. — Мен акъикъат акъкъында шаатлыкъ этмек ичюн догъдым ве шу макъсатнен дюньягъа кельдим. Ким акъикъат тарафында олса, Меним сесимни эшите.

³⁸ — Акъикъат недир? — деп сорады Пилат. Буну айтты да, кене тышарыгъа, еудийлернинъ алдына чыкъты.

— Мен Онда ич бир къабаат тапма-йым, — деди оларгъа.

³⁹ — Сизинъ бир адетинъиз бар: сиз ичюн Песах Байрамында бир мабюсны азат этем. Истейсизми, еудийлернинъ Падишасыны сизге азат этейим?

⁴⁰ Лякин олар къычырып, кене:

— Оны дегиль, Бараббаны азат эт! — деди.

Барабба исе айдут эди.

18.386–19.16a

Матта 27.15-31;

Марк 15.6-20;

Лука 23.13-25.

¹ О вакъыт Пилат Исаны къамчыламагъа буюрды. ² Аскерлер исе тикенлерден тадж ясап, Онынъ башына кечирдилер, устюне мор тюсю урба* кийдирдилер. ³ Исанынъ

янына келип:

— Яшасын еудийлернинъ Падишасы! — деп, Онынъ бетине ура эдилер.

⁴ Сонъ Пилат кене тышарыгъа чыкъып, халкъкъа:

— Мына, Оны огюнъизге чыкъараджам. Билинъиз: мен Онда ич бир къабаат тапмадым! — деди.

⁵ О вакъыт, башына тикенли тадж, устюне мор тюсю урба кийильген Иса тышарыгъа чыкъты.

— Мына, о адам! — деди Пилат оларгъа. ⁶ Баш руханыйлер ве мемулар Исаны корип:

— Оны хачкъа мыхла, хачкъа! — деп къычырдылар.

* 19.2 Бунъа ошагъан урбаны тек падишалар кие эдилер.

— Оны сиз алынъыз да, хачкъа мыхланъыз! Мен Онда ич бир къабаат тапмадым, — деди Пилат оларгъа.
⁷Еудийлер онъа джевап берип:

— Бизде Къанун бар. Къанунымыз боюнджа Онъа ольмек керек, чюнки О, Озюни Алланынъ Огълу япты, — дедилер. ⁸Пилат буны эшитип, даа чокъ къоркъты. ⁹Къайтып, преториягъа кирди ве Исадан:

— Сен къаерденсинъ? — деп сорады. Лякин Иса онъа джевап бермеди.

¹⁰— Манъа джевап бермейсинъми? — деди Пилат. — Сени хачкъа мыхламагъа да, азат этмеге де къудретим олгъаныны бильмейсинъми?

¹¹Иса джевап берди:

— Эгер санъа юкъарыдан берильмеген олса, сенде Меним устюмде ич бир къудретинъ олмаз эди. Шу себептен Мени сенинъ къолунъа бергеннинъ гунасы сенинъ гунанъдан буюк.

¹²Бу сёзлерден сонъ Пилат Исаны азат этмеге чаресини къыдырып башлады. Амма еудийлер къычырып:

— Эгер Оны азат этсенъ, Сен императорнынъ досту дегильсинъ! Озюне падиша деген эр бир адам императоргъа къаршыдыр! — дедилер.

¹³Пилат бу сёзлерни эшитип, Исаны тышарыгъа алып чыкъты, озю исе еудийдже «Габбата» деген Таш Тёшеме устюндеки къады курсюсине отурды. ¹⁴Шу куню азырланув куню, Песах Байрамынынъ арфеси эди. Вакъыт уйлеге якъын эди. Пилат еудийлерге:

— Мына, Падишанъыз! — деди.

¹⁵— Ёкъ эт Оны, ёкъ эт! Хачкъа мыхла! — деп къычырды олар.

— Сизинъ Падишанъызны хачкъа мыхлайыммы?⁹ — деп сорады Пилат.

— Императордан башкъа падишамыз ёкъ, — деди баш руханийлер.

¹⁶ Ахыр-сонъу Пилат Исаны хачкъа мыхламакъ ичюн оларгъа берди. Олар исе Исаны алып кеттилер. ¹⁷ Иса Озь хачыны котерип, «Къафа Ери», еудий-дже Голгофа деген ерге кельди. ¹⁸ О ерде Исаны хачкъа мыхладылар. Онен берабер даа эки адамны мыхладылар, Иса ортада, бириси онъ, экинджиси сол тарафта эдилер. ¹⁹ Пилат: «Назаретли Иса, еудийлернинъ Падишасы», деп яздырды да, языны хачнынъ тѣпесине астырды. ²⁰ Иса хачкъа мыхлангъан ер шеэрге якъын олгъаны ичюн, бу языны чокъ адам окъуды. Язы еудий, латин ве юнан тиллеринде язылгъан эди.

19.166-27

Матта 27.32-44;

Марк 15.21-32;

Лука 23.26-43.

²¹ Еудийлернинъ баш руханийлери исе Пилаткъа барып шойле дедилер:

— «Еудийлернинъ Падишасы» деп язма. Лякин: «Бу адам: “Мен еудийлернинъ Падишасым”, деди», — деп яз.

²² — Нени язгъан олсам, шуны яздым, — деди Пилат.

²³ Аскерлер Исаны хачкъа мыхлагъан сонъ, Онынъ урбасыны алдылар. Эр бир аскерге айырып, усть урбасыны дѣрт парчагъа больдилер. Тюп урбасы исе къалды. О, бойдан-бойгъа тикишсиз токъулгъан эди. ²⁴ Аскерлер бир-бирине:

— Буны йыртмайыкъ, о ичюн джереп чекейик, кимге тюшсе, онынъки олсун, — дедилер.

Шунынънен, Язынынъ сёзлери: «Урбаларымны озъара больдилер, урбам ичюн джереп чектилер», — беджерильмек керек эди. Аскерлер де бойле яптылар.

²⁵ Исанынъ хачы янында Онынъ анасы, анасынынъ татасы, Клопаснынъ апайы Мерьем ве магдалалы Мерьем тура эдилер. ²⁶ Иса анасыны ве янында Озюнинъ севимли шегирти тургъаныны коръди де, анасына:

— Эй къадын, мына бу сенинъ огълунъ! — деди.

²⁷ Сонъ шегиртине:

— Мына бу сенинъ ананъ! — деди. О вакъыттан башлап о шегирт Мерьемни озъ эвине алды.

²⁸ Бундан сонъ Иса энди эр шей беджерильгенини билип, Язы сонъунадже беджерильсин деп, О:

— Сувсадым! — деди.

²⁹ О ерде экши шарапкъа толу бир савут бар эди. Аскерлер сюнгерни экши шарапкъа батырдылар ве эзов отунынъ деметине илиштирип, Исанынъ агъзына узаттылар. ³⁰ Иса бир ютум шарап ичип:

— Эр шей ерине кельди! — деди де, башыны эгип джан берди.

³¹ О куню — азырланув куню, раатлыкъ кунюнинъ арфеси эди. Беденлер хачларда раатлыкъ кунюнде, хусусий буюк бир байрам кунюнде къалмасынлар деп, еудийлер Пилаттан, хачкъа мыхлангъан адамларнынъ балдырларыны сындырып, беденлерини хачлардан аладжакъларыны истедилер. ³² Аскерлер барып, Исанен берабер хачкъа мыхлангъан биринджи, сонъ экинджи адамнынъ балдырларыны сындырдылар. ³³ Исанынъ янына барып, Онынъ энди ольгенини коръдилер ве балдырларыны

19.28-30

Матта 27.45-56;

Марк 15.33-41;

Лука 23.44-49.

сындырмадылар. ³⁴ Лякин аскерлерден бири Исанынъ багърыны мызракънен тешти. Шу дакъкъасы Онынъ багърындан къан ве сув акъып чыкъты.

³⁵ Буны корьген адам, сиз де иман этмек ичюн, шаатлыкъ этти. Онынъ шаатлыкъы догърудыр, о, акъикъатны айткъаныны биле.

³⁶ «Онынъ кемиги сындырылмайджакъ», — деген Язы беджерильсин деп, бу шейлер олды. ³⁷ Язынынъ башкъа бир еринде шойле айтылгъан: «Бедени тешильген Адамгъа тикилип бакъаджакълар».

³⁸ Бундан сонъ ариматеялы Юсуф Исанынъ беденини хачтан тюшюрмек ичюн Пилаттан разылыкъ сорады. Юсуф Исанынъ шегирти эди, лякин гизлиден,

19.38-42

Матта 27.57-61;

Марк 15.42-47;

Лука 23.50-56.

чюнки еудийлерден къоркъа эди. Пилат онъа разылыкъ берди. О вакъыт Юсуф барып, Исанынъ беденини хачтан алды. ³⁹ Никодим де онен берабер кетти. О, эвельден, гедже Исагъа кельген эди. О, 30 литр* мюрнен алоэ къарышмасыны алып кельди. ⁴⁰ Олар экиси Исанынъ беденини алып, еудийлернинъ дефн адетлерине коре, Оны бу къокъулы шейлернен кетен безге сардылар. ⁴¹ Иса хачкъа мыхлангъан ерде бир багъча бар эди. О багъчада даа ич бир кимсе дефн этильмеген янъы къабир бар эди. ⁴² Еудийлернинъ раатлыкъ кунюне азырланув куню олгъаны ичюн, олар, бу ер якъын, деп, Исаны шу къабирге къойдылар.

* **19.39** 30 литр — юнанджа «100 литра». Бир литра — къарарнен 330 грамм.

¹Афтанынъ биринджи кунно саба эрте, даа къаранлыкъ олгъанда, магдалалы Меръем къа-

20.1-10

Матта 28.1-10;

Марк 16.1-8;

Лука 24.1-12.

бирнинъ янына келип, къабир агъзындаки ташнынъ авдарылгъаныны коръди. ²О, чапып Симон Пётр ве башкъа, Исанынъ севимли шегиртине кельди де: — Олар Раббини къабирден алып кеткенлер, Оны не ерге къойгъанларыны бильмеймиз, — деди.

³Шу анъ Пётр ве башкъа шегирт чыкъып, къабир тарафына кеттилер. ⁴Экиси берабер чапып бардылар. Амма о шегирт Пётрдан тездже чапып, къабирге биринджи барып етти. ⁵О, эгилип ичериге козь ташлады, о ерде тек кетен безлер яткъаныны коръди, лякин озю къабирге кирмеди. ⁶Онынъ артындан Симон Пётр келип чыкъты ве къабирге кирип, ерде яткъан кетен безлерни коръди. ⁷Исанынъ башына сарылгъан явлукъ исе кетен безлернен берабер дегиль, айыры ерде сарылып къоюлгъан эди. ⁸О вакъыт, эвель кельген шегирт де къабирге кирди ве буны корип, иман этти. ⁹Лякин Иса олюлерден тириледжек, деген Языны олар даа англамай эдилер. ¹⁰Сонъ шегиртлер кене озъ эвлерине къайтып кеттилер.

¹¹Меръем исе къабирнинъ янында турып, агълай эди. Агълай-агълай, бир эгилип къабир ичине бакъты. ¹²Анда безаз урба кийген эки мелекни коръди. Бири Исанынъ бедени яткъан ернинъ башы уджунда, экинджиси исе аякъ уджунда отура эди.

20.11-18

Марк 16.9-11.

¹³Олар Меръемге:

— Эй къадын, сен не ичюн агълайсынъ? — дедилер.

— Раббимни алып кеткенлер, Оны кѳаерге кѳой-
гѳанларыны бильмейим, — деди о. ¹⁴ Буны айткѳанынен,
артына айланып, онынѳ янынѳда тургѳан Исаны корѳди.
Лякин Онынѳ Иса олгѳаныны бильмеди.

¹⁵ — Эѳ кѳадын, сен не ичюн агѳлайсынѳ? Кимни кѳы-
дырасынѳ? — деди Иса онѳа. Мерѳем Оны багѳчаджы
белледи. Онѳа:

— Эфенди, эгер сен Оны алып кеткен олсанѳ, кѳаерге
кѳойгѳанынынѳ манѳа айт, мен Оны барып алайым, —
деди. ¹⁶ Иса онѳа:

— Мерѳем! — деди. Мерѳем айланып, еудий ти-
линде:

— Раввуни! — деди. (Демек, «Оджем».)

¹⁷ — Манѳа тийме! — деди Иса Мерѳемге. — Мен даа
Бабамнынѳ янына котерильмедим. Бар да агѳа-кѳар-
дашларыма шойле айт: «Мен Озь Бабама ве сизинѳ
Бабанѳызгѳа, Меним Аллама ве сизинѳ Алланѳызгѳа
котерилем».

¹⁸ О вакѳыт мағдалалы Мерѳем шегиртлерге барып:

— Мен Раббини корѳдим! — деди, Иса онѳа нелер
айткѳаныны да икѳе этти.

¹⁹ Шу кунюнинѳ акѳшамынѳда, афѳа-
нынѳ биринѳджи кунюнде шегиртлер,
эвнинѳ кѳапуларыны кѳапатып отура
эдилер, чюнки олар еудий башлыкѳла-
рындан кѳоркѳа эди. О вакѳыт Иса пейѳа олды. Олар-
нынѳ ортасынѳда турып, о оларгѳа:

— Селям алейкум! — деди. ²⁰ Буны айтып, оларгѳа
кѳолларыны ве багѳрыны косѳтерди. Шегиртлер Раб-
бини корип, пек севиндилер.

20.19-23

Магга 28.16-20;

Марк 16.14-18;

Лука 24.36-49.

²¹Иса оларгъа кене:

— Селям алейкум! Бабам Мени ёллагъан киби, Мен де сизни ойле ёллайым, — деди.

²²Шойле деп, оларнынъ устуне уфюрди ве:

— Мукъаддес Рухны алынъыз, — деди. ²³— Кимнинъ гуналарыны багъышласанъыз, олар багъышлангъан олур. Кимнинъ гуналарыны багъышламасанъыз, олар багъышланмагъан къалыр.

²⁴Он эки шегиртинден бири, «Эгиз» адландырылгъан Тома, Иса кельген вакъытта, о ерде шегиртлернинъ арасында ёкъ эди. ²⁵Башкъа шегиртлер онъа:

— Биз Раббини корьдик, — деди. Тома оларгъа шойле деди:

— Мен Онынъ къолларындаки мых яраларыны корьмегенимдже, Онынъ мых яраларына озь пармагъымны тийдирмегенимдже, къолумны Онынъ багърына къоймагъанымдже, инанмайым.

²⁶Секиз куньден сонъ Исанынъ шегиртлери кене эвде топлаштылар. Тома да оларнен берабер эди. Къапулары къапалы олгъан олса да, Иса кельди ве оларнынъ ортасында турып:

— Селям алейкум! — деди. ²⁷Сонъ Томагъа бакъып:

— Пармагъынъны мында къой, Меним къолларыма бакъ. Къолунъны узат да, багърыма оны къой. Энди имансыз олма, иманлы ол! — деди. ²⁸Тома Исагъа:

— Меним Раббим ве меним Аллам! — деп джевап берди.

²⁹Иса онъа шойле деди:

— Сен Мени корьгенинъ ичюн инандынъ. Корьмейип инанаджакълар не къадар бахтлылар!

³⁰ Иса шегиртлерининъ огюнде даа чокъ башкъа, бу китапта язылмагъан бельгилер косътерди. ³¹ Шу исе, сиз Иса — Месих, Алланынъ Огълу олгъанына инанынъыз деп ве инанып, Онынъ адындан аятны алынъыз деп язылгъандыр.

¹ Бундан сонъ Иса шегиртлерине Тиберия голю ялысында кене Озюни косътерди. Озюни бойле косътерди:

² Симон Пётр, «Эгиз» адландырылгъан Тома, Галилеянынъ Кана шеэринден олгъан Натанель, Зебедайнынъ огъулары ве башкъа эки шегирт бир ерде эдилер. ³ Симон Пётр башкъаларына:

— Мен балыкъ тутмагъа кетем, — деди.

— Биз де сеннен берабер барайыкъ, — деди олар.

Сонъ барып, олар къайыкъкъа миндилер. Лякин шу геджеси ич бир шей тутмадылар.

⁴ Кунъ догъгъанда, Иса ялыда тура эди. Шегиртлер исе Онынъ Иса олгъаныны анъламадылар.

⁵ — Достлар, сиз балыкъ тутмадынъызмы? — деп сорады Иса олардан.

— Ёкъ, — деди олар.

⁶ — Балыкъ сачманъызны къайыкънынъ онъ тарафындан ташланъыз, тутарсыз, — деди Иса.

Олар сачманы ташладылар ве, балыкъ о къадар чокъ олгъанындан, оны чыкъарып оламадылар. ⁷ О вакъыт Исанынъ севимли шегирти:

— О, Раббидир! — деди Пётргъа.

Симон Пётр Онынъ Рабби олгъаныны эшиткенинен, эвельден чыкъарып ташлагъан усть урбасыны кийди де,

озюни гольге атты. ⁸ Башкъа шегиртлер исе балыкъкъа толу сачманы чекип, къайыкъта кельдилер. Олар ялыгъа якъын, къарарнен 100 метр* авлакъта эдилер. ⁹ Ялыгъа чыкъкъанларында, янгъан комюрнинъ устюнде къавурылгъан балыкъны ве янында тургъан отъмекни коръдилер. ¹⁰ Иса оларгъа:

— Сиз шимди бир къач туткъан балыкъларынгъызны кетирингъиз, — деди.

¹¹ Симон Пётр барып, сачманы ялыгъа чекип чыкъарды. Онынъ ичинде 153 дане балабан балыкъ бар эди. Балыкълар чокъ олгъанына бакъмадан, сачма йыргылмагъан.

¹² Иса шегиртлерине:

— Айдынъыз, сабалыкъ ашанъыз, — деди. Олардан ич бирининъ: «Сен кимсинъ?» — деп сорамагъа джесарети олмады, чюнки Онынъ Рабби олгъаныны бильдилер. ¹³ Иса якъынджа келип, отъмекни алды ве оларгъа берди. Балыкъны да шойле болип берди.

¹⁴ Бойледже, Иса, олюерден тирильген сонъ, учюнджи кере шегиртлерине корюнди.

¹⁵ Сабалыкъ ашагъан сонъ, Иса Симон Пётрдан сорай:

— Юхан огълу Симон, сенинъ Манъа олгъан севгинъ буларнынъ севгисинден зиядеми?

— Эбет, Рабби! Мен Сени севгенимни Озюнгъ билесинъ де, — дей Онъа Пётр.

— Къозуларымны ашат, — дей онъа Иса.

¹⁶ Экинджи кере Иса Пётрдан кене сорай:

---

* 21.8 100 метр — къадимий юнанджа «200 пехус». Бир пехус — къарарнен 0,5 метр.

— Юхан огълу Симон, сен Мени севесинъми?

— Эбет, Рабби! Сени севгенимни Озюнъ билесинъ де, — дей Пётр Онъа.

— Къойларымны бакъ, — дей онъа Иса.

¹⁷ Сонъ учюнджи кере Пётрдан сорай:

— Юхан огълу Симон, сен Мени севесинъми?

Озюнден учюнджи кере: «Мени севесинъми?» деп сорагъанына Пётрнынъ джаны агъырды.

— Рабби! Сен эр шейни билесинъ, мен Сени севгенимни де билесинъ, — дей Пётр. Иса онъа шойле дей:

— Къойларымны ашат! ¹⁸ Санъа керчектен догърусуны айтам: яш олгъан вакътынъда къушагъынъны озюнъ багълап, истеген ерге бара эдинъ. Лякин къартайгъан вакътынъда исе къолларынынъ узатаджакъсынъ ве башкъа бириси санъа къушакъны багълап, сени истемеген ерге алып бараджакъ.

¹⁹ Иса бу сёзлерни, Пётр насыл олюмнен олип, Алланы шерелефейджегини бильдирмек ичюн, айткъан эди. Сонъ онъа:

— Меним артымдан юр! — деди.

²⁰ Пётр айланып, Исанынъ севимли шегирти оларнынъ пешинден кельгенини коръди. Эвельден бу шегирт акъшамлыкъ ашагъанда, Исанынъ кокрегине башыны къойып: «Рабби, Сени ким сатаджакъ?» — деп сорагъан эди.

²¹ Пётр оны корип, Исадан:

— Рабби, онъа не оладжакъ? — деп сорады.

²² Иса онъа:

— Эгер Мен кене кельгенимдже онынъ яшагъаныны истесем, сенинъ ишинъ не? Сен Меним артымдан юре бер, — деди.

²³Бойледже, иманлылар арасында бу шегирт ольмейджек, деген лаф даркъалды. Амма Иса онынъ ольмейджегини айтмады. О, тек: «Эгер Мен кене кельгенимдже онынъ яшагъаныны истесем, сенинъ ишинъ не?» — деген эди.

²⁴Мына бу шегирт бу ишлернинъ эписине шаатлыкъ эте ве оларны язып алды. Онынъ шаатлыгъы акъикъат олгъаныны билемиз.

²⁵Иса япкъан даа чокъ ишлер бар. Олар бирер-бирер язылгъан олса, фикиримдже, язылгъан китаплар бутюн дюньягъа биле сыгъмаз эди.